RAPORT

O STANIE GMINY

RYCHWAŁ

ZA ROK 2021

Szanowni Państwo!

Jest to już czwarty tego rodzaju dokument przygotowany zgodnie z wymaganiami Ustawy o samorządzie. Mimo, że przygotowanie Raportu jest obowiązkiem ustawowym, od początku dążyliśmy do tego, by był on dokumentem przydatnym do zarządzania, zawierającym przejrzyste informacje o kierunkach i celach działań Gminy, osiąganych rezultatach i efektach oraz nakładach finansowych związanych z ich realizacją. Jestem przekonany, że Raport stanowi kompleksowe i rzetelne podsumowanie działań samorządu Rychwała w roku ubiegłym.

Jestem dumny, że pomimo trudności, zadania i cele wyznaczone na 2021 r. udało się zrealizować.

Dziękuję Radzie Miejskiej za wsparcie, porozumienie oraz wiele trudnych decyzji.

Specjalne podziękowania, w związku z sytuacją epidemiczną, kieruję w tym miejscu do wszystkich, którzy włączyli się w łańcuch pomocy i ludzkiej życzliwości.

Dziękuję służbom, pracownikom branż, którzy wykonywali pracę na rzecz mieszkańców, dziękuję wolontariuszom niosącym bezinteresowną pomoc.

Drodzy Mieszkańcy, dziękuję przede wszystkim Wam, za społeczną mobilizację, dyscyplinę, gotowość wspierania innych. I proszę Was, abyście nadal kierowali się rozwagą, odpowiedzialnością i wzajemną solidarnością.

Od 24 lutego 2022 r. w obliczu wojny w Ukrainie żyjemy w ciągłej obawie i niepewności.

Sytuacje takie mobilizują nas do większej kreatywności, solidarności i odpowiedzialności za los i warunki życia każdego mieszkańca.

Razem możemy więcej. Wierzę, że znajdziecie Państwo w tym raporcie rzetelne i dobre informacje, szczególnie potrzebne w obecnych czasach dla budowy wzajemnego zaufania i współpracy.

Stefan Dziamara
Burmistrz Rychwała

1. Zarządzanie Gminą

Gmina Rychwał jest gminą miejsko-wiejską, położoną w południowo wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie konińskim, na równinie rychwalskiej, przy drodze krajowej nr 25 Oleśnica - Bydgoszcz oraz przy trasie wojewódzkiej nr 443 Jarocin - Tuliszków. Graniczy ona z sześcioma gminami: Grodziec, Rzgów, Stare Miasto, Tuliszków, Stawiszyn, Mycielin. Obszar gminy wynosi 118 km^2.W skład gminy wchodzą 23 sołectwa i miasto Rychwał.

Podstawowym celem działalności urzędu jest zapewnienie interesantom profesjonalnej i przyjaznej obsługi. Urząd realizuje zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Do zadań własnych gminy należy dbałość o porządek publiczny, oświatę, kulturę, infrastrukturę, pomoc społeczną, ochronę środowiska.

Natomiast zadania zlecone przez administrację rządową –dotyczą spraw obywatelskich, stanu cywilnego, wyborów, obronności i po mocy społecznej.

1.1 Władze miasta

Burmistrz jest organem wykonawczym, którego kadencja trwa 5 lata. Burmistrz wykonuje uchwały Rady Miejskiej i zadania określone przepisami prawa.

Do zadań Burmistrza należy w szczególności: opracowywanie strategii, programów rozwoju, gospodarowanie mieniem komunalnym, wykonywanie budżetu.

Funkcję Burmistrza sprawuje Stefan Dziamara.

Urząd Gminy i Miasta wykonuje zadania mające na celu realizację spoczywających na gminie zadań własnych, zadań zleconych, zadań wykonywanych na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej (zadań zleconych), zadań publicznych powierzonych gminie w drodze zawartych porozumień.

W skład kierownictwa urzędu wchodzą:

Zastępca Burmistrza/Sekretarz Gminy – Ewa Jędrzejczak, Skarbnik Gminy – Anna Wróbel, Zastępca Skarbnika Gminy – Krystyna Rymarska, Kierownik Referatu Gospodarki – Karolina Małolepsza, Kierownik Referatu Oświaty, Promocji, Kultury i Sportu – Marzena Grubska, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego– Beata Lewandowska.

1.2 Rada Miejska w Rychwale

Rada Miejska w Rychwale jest organem stanowiącym i kontrolnym wybieranym na pięcioletnią kadencję. Do właściwości Rady Miejskiej należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy.

Są to m.in.: uchwalanie statutu gminy, uchwalanie budżetu miasta, uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach.

Rada obraduje na sesjach zwołanych przez Przewodniczącego Rady.

Termin sesji, jej miejsce i porządek obrad podaje się do wiadomości mieszkańców.

Radę Miejską w Rychwale tworzy 15 osób:

Imię i nazwisko	**okręg**	**funkcja**
Drewniacki Roman	Miasto Rychwał ulice: Konińska, Plac Wolności, Szkolna, Krótka, Gimnazjalna, Piłkarska, Targowa, Tenisowa, Sportowa, Kolarska, Klonowa, Wioślarska, Żeglarska, Licealna	**Przewodniczący Rady**
Jagodzińska Magdalena	Jaroszewice Rychwalskie	**Wiceprzewodnicząca Rady** - Członek Komisji Budżetu, Rozwoju Gospodarczego i Przestrzennego oraz Promocji - Członek Komisji Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia, Pomocy Społecznej, Porządku Publicznego oraz Ochrony Przeciwpożarowej
Grądziel Henryk	Siąszyce, Zosinki	**Wiceprzewodniczący Rady** - Członek Komisji Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Stowarzyszeniami oraz Współpracy Zagranicznej

Andrzejewska Renata	Grochowy	- Przewodnicząca Komisji Skarg, Wniosków i Petycji - Członek Komisji Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia, Pomocy Społecznej, Porządku Publicznego oraz Ochrony Przeciwpożarowej
Brzęcki Jan	Modlibogowice, Wardężyn	- Z-ca Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej - Członek Komisji Budżetu, Rozwoju Gospodarczego i Przestrzennego oraz Promocji
Krzyżanowski Aleksander	Miasto Rychwał ulice: Akacjowa, Ogrodowa, Okólna, Kościelna, Przedszkolna, Słoneczna, Firmowa, Plac W. Jedyńskiego, Grodziecka, Kaliska, Józefów	- Przewodniczący Komisji Budżetu, Rozwoju Gospodarczego i Przestrzennego oraz Promocji - Członek Komisji Rozwoju Wsi, Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska
Kuczyński Paweł	Czyżew, Rozalin	- Przewodniczący Komisji Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Stowarzyszeniami oraz Współpracy Zagranicznej - Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
Lewandowski Włodzimierz	Miasto Rychwał ulice: Tuliszkowska, Złotkowska, Polna, Sokołów, Łąkowa, Chabrowa, Milewo, Nowa, Bazyliowa, Makowa, Rumiankowa, Łanowa Szałwiowa, Tymiankowa, Kłosowa Wrzosowa, Chmielna, Ziołowa	- Członek Komisji Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia, Pomocy Społecznej, Porządku Publicznego oraz Ochrony Przeciwpożarowej- Członek Komisji Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Stowarzyszeniami oraz Współpracy Zagranicznej
Małolepsza Iwona	Jaroszewice Grodzieckie, Kuchary Borowe	- Przewodnicząca Komisji Rozwoju Wsi, Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska - Członek Komisji Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Stowarzyszeniami oraz Współpracy Zagranicznej
Olkowska Jolanta	Broniki, Franki, Kuchary Kościelne, Święcia	- Członek Komisji Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, Stowarzyszeniami oraz Współpracy Zagranicznej
Ośkowiak Mirosław	Rybie, Siąszyce Trzecie, Złotkowy	- Z-ca Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji - Członek Komisji Budżetu, Rozwoju Gospodarczego i Przestrzennego oraz Promocji
Piasecki Cezary	Biała Panieńska, Gliny, Lubiny	- Członek Komisji Rozwoju Wsi, Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska
Raczkowski Krzysztof	Miasto Rychwał ulice: Grabowska, Kwiatowa, Wiśniowa Malinowa, Morelowa, Porzeczkowa, Agrestowa oraz sołectwo Grabowa	- Przewodniczący Komisji Rewizyjnej - Członek Komisji Budżetu, Rozwoju Gospodarczego i Przestrzennego oraz Promocji

Świerczyński Zenon	Dąbroszyn	- Członek Komisji Rewizyjnej - Członek Komisji Rozwoju Wsi, Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska
Urbaniak Waldemar	Miasto Rychwał ulicę Żurawin oraz sołectwo Wola Rychwalska	- Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu, Zdrowia, Pomocy Społecznej, Porządku Publicznego oraz Ochrony Przeciwpożarowej - Członek Komisji Rewizyjnej

1.3 Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Miejskiej w Rychwale w 2021 r.

W 2021 r. Rada Miejska w Rychwale obradowała i podejmowała rozstrzygnięcia na 11 posiedzeniach. W sprawach należących do jej kompetencji podjęła 76 uchwał. Ponadto Rada Miejska przyjęła od Komendanta Komisariatu Policji w Rychwale Waldemara Adamczyka informacje o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie działania Komisariatu Policji w Rychwale za 2020 r. z dnia 17 stycznia 2021 r.

W posiedzeniach uczestniczyli: Burmistrz Rychwała, Z-ca Burmistrza/Sekretarz Gminy, Skarbnik Gminy oraz inne zaproszone osoby, stosownie do omawianych na posiedzeniach tematów, w tym dyrektorzy/kierownicy jednostek organizacyjnych, sołtysi oraz Komendant Komisariatu Policji.

Protokoły ze wszystkich posiedzeń oraz podjęte na nich uchwały organ wykonawczy gminy udostępnił do publicznego wglądu, publikując je w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta w Rychwale.

Zgodnie z procedurą do Wydziału Kontroli Prawnej i Nadzoru Wojewody Wielkopolskiego przekazane było 76 uchwał, do Regionalnej Izby Obrachunkowej 30 uchwał, natomiast do Dziennika Urzędowego Województwa Wielkopolskiego przekazane zostało 20 uchwał.

Uchwały podjęte w 2021 r.

Nazwa referatu:	**Ilość podjętych uchwał:**
Referat Finansów	30 uchwał
Referat Oświaty, Promocji, Kultury i Sportu	14 uchwał
Referat Gospodarki	16 uchwał
Miejsko Gminna Biblioteka Publiczna w Rychwale	0 uchwał
Referat Zarządzania	11 uchwał
Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	2 uchwał
Środowiskowy Dom Samopomocy w Rozalinie	2 uchwał
Centrum Usług Społecznych	1 uchwał

1.4. Zestawienie dokumentów programowych Gminy Rychwał

Lp	Nazwa strategii, programu, planu	Nazwa aktu wprowadzającego	Czas obowiązywania
1.	Program Współpracy Gminy Rychwał z organizacjami pozarządowymi w 2021 r.	Uchwała nr XXIV/176/20 Rady Miejskiej w Rychwale	01.01.2021 r.-31.12.2021 r.
2.	Wieloletni Program Współpracy Gminy Rychwał z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na lata 2019-2021	Uchwała nr LIII/348/18 Rady Miejskiej w Rychwale	01.01.2019 r. – 31.12.2021 r.
3.	Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Rychwał na rok 2021	Uchwała nr XXVII/199/20 Rady Miejskiej w Rychwale	01.01.2020 r.-31.12.2020 r.
4.	Programu opieki nad zabytkami Gminy Rychwała na lata 2018-2021	Uchwała nr II/11/18 Rady Miejskiej w Rychwale	01.01.2018 r.-31.12.2021 r.
5.	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Rychwał	Uchwała Nr XVII/113/16 Rady Miejskiej w Rychwale	Dokument należy aktualizować co 4 lata
6.	Program ochrony środowiska dla gminy Rychwał na lata 2017 – 2021 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025.	Uchwała Nr XXVII/179/17 Rady Miejskiej w Rychwale	2017 - 2025
7.	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Rychwał na lata 2013 – 2032	Uchwała Nr XLIX/366/14 Rady Miejskiej w Rychwale	2013 – 2032
8.	Plan odnowy miejscowości Rychwała na lata 2018-2025	Uchwała Nr XLIV/295/18 Rady Miejskiej w Rychwale	od 28.03.2018 r.
9.	Program rewitalizacji dla Gminy Rychwał na lata 2017 – 2023	Uchwała Nr XXXVII/236/17	od 2017-2023
10.	Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Rychwał na lata 2018 – 2022	Uchwała Nr XLV/305/18Rady Miejskiej w Rychwale	2018-2022
11.	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy i miasta Rychwał	Uchwała Nr XXIX/219/21 Rady Miejskiej w Rychwale	od 28.04.2021 r. do 31.12.2021 r.
12.	Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał.	Uchwała nr XXXIII/241/21 Rady Miejskiej w Rychwale	od 12 sierpnia 2021 – do nadal
13.	Zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Rychwała	Uchwała nr 195/XLI/97 – Dz.U.Woj. Konińskiego Nr 16 poz. 76 z 1997 r.	1997 –do nadal
14.	Zmiana planu zagospodarowania przestrzennego osiedla przy ul. Sportowej w Rychwale.	Uchwała nr 194/XLI/97– Dz.U.Woj. Konińskiego Nr 16 poz. 76 z 1997 r.	1997 –do nadal
15.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał.	Uchwała nr XXXII/201/01– Dz.U.Woj. Wlkp. Nr 2 poz. 74 z 2002 r.	2002- do nadal
16.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w Rychwale wrejonie ul. Sportowej ul. Szkolnej.	Uchwała nr XXXII/202/01– Dz.U.Woj. Wlkp. Nr 160 poz. 4363 z 2001 r.	2001 - nadal
17.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w Rychwale w rejonie ul. Polnej.	Uchwała nr XXXII/203/01– Dz.U.Woj. Wlkp. Nr 160 poz. 4364 z 2001 r.	2001- do nadal
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał.	Uchwała nr X/60/03 – Dz.U.Woj. Wlkp. Nr 181 poz. 3377 z 2003 r.	2003 – do nadal

19.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał Etap I.	Uchwała nr XXXVI/280/10 – Dz.U.Woj. Wlkp. Nr 112 poz. 2080 z 2010 r.	2010 – do nadal
20.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał Etap.	Uchwała nr XI/90/11 – Dz. U.Woj. Wlkp. Nr 275 poz. 4398 z 2011 r.	2011 – do nadal
21.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał Etap III.	Uchwała nr IX/71/11 – Dz.U.Woj. Wlkp. Nr 259 poz. 4090 z 2011 r.	2011 – do nadal
22.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał Etap IV.	Uchwała nr IX/72/11 – Dz.U.Woj. Wlkp. Nr 251 poz. 3979 z 2011 r.	2011 – do nadal
23.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał Etap V.	Uchwała nr XXXII/246/13 – Dz.U.Woj. Wlkp. poz. 1774 z 25.02.2013 r.	2013 – do nadal
24.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał Etap VI.	Uchwała nr XXXII/247/13 –Dz. U.Woj. Wlkp. poz. 2014 z 06.03.2013 r.	2013 – do nadal
25.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał Etap VII.	Uchwała nr XXXII/248/13 – Dz.U.Woj. Wlkp. poz. 1773 z 25.02.2013 r.	2013 – do nadal
26.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał w zakresie wybranych terenów w obrębach Święcia, Franki, Czyżew, Dąbroszyn, Wardężyn (Etap VIII).	Uchwała nr XLV/325/13 – Dz.U.Woj. Wlkp. poz. 665 z 29.01.2014 r.	2014 – do nadal
27.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał w zakresie wybranych terenów – Etap X.	Uchwała Nr LII/388/14 – Etap X – Dz.U.Woj. Wlkp. poz. 5240 z 13.10.2014 r.	2014 – do nadal
28.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał w zakresie wybranych terenów – Etap XI.	Uchwała Nr LII/389/14 – Dz. U.Woj. Wlkp. poz. 5418 z 22.10.2014 r.	2014 – do nadal
29.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał – Etap XII.	Uchwała Nr XIII/80/15 Rady Miejskiej w Rychwale z dn. 6.11.2015 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy imiasta Rychwał – Etap XII, Dz.U.Woj. Wlkp. poz. 7076 z 23.11.2015 r.	Nadal
30.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał – Etap XIII.	Uchwała Nr XIII/81/15 Dz. U.Woj. Wlkp. poz. 7077 z 23.11.2015 r.	2015 – do nadal
31.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał – Etap XIV część A.	Uchwała Nr XXXIX/259/17 – Dz.U.Woj. Wlkp. poz. 7811 z 30.11.2018 r.	2018 – do nadal
32.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał – Etap XIV część B.	Uchwała Nr XLI/275/18 – Dz.U.Woj. Wlkp. poz. 1331 z 9.02.2018 r.	2018 – do nadal
33.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał w zakresie wybranych terenów – Etap XV	Uchwała Nr XVI/123/20 – Dz. U. Woj. Wlkp. poz. 1857 z 26.02.2020 r.	2020 – do nadal
34.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał w zakresie wybranych terenów – Etap XVI	Uchwała Nr XXXVIII/276/21 – Dz. U. Woj. Wlkp. poz. 720 z 24.01.2022 r.	2022 – do nadal

1.5. Zestawienie wydanych przez pracowników Urzędu Gminy i Miasta w Rychwale decyzji, zaświadczeń oraz innych dokumentów w 2021 r.

Dokumenty					
Decyzje, postanowienia	**Zaświadczenia odpisy/wypisy upoważnienia**	**Upoważnienia/ pełnomocnictwa**	**Zarządzenia**	**Umowy ogółem**	**Wnioski o informację publiczną**
4593	1371	18	59	18	4

1.6. Przyjęcia interesantów przez Burmistrza Rychwała

W ramach przyjęć interesantów Burmistrz Rychwała przyjął:

Rok	**Sprawy pracy i zatrudnienia**	**Sprawy remontów bieżących**	**Sprawy przyznania lokali komunalnych**	**Sprawy przyznania pomocy społecznej**	**Sprawy gospodarki przestrzennej**	**Sprawy skarg**	**Ogółem spraw**
2021	30	26	0	0	5	0	61

1.7. Statystyki Urzędu Stanu Cywilnego

Sporządzone akty urodzenia w tym:	
- dzieci urodzone za granicą (transkrypcje)	7
- dzieci urodzone terenie Gminy Rychwał	0
Sporządzone akty małżeństwa w tym:	
- konkordatowe (śluby kościelne)	36
- cywilne	17
- zagraniczne (transkrypcje)	0
Sporządzone akty zgonu w tym:	
- na terenie Gminy Rychwał	70
- zgon za granicą (transkrypcja)	2
Ilość par małżeńskich odznaczonych medalami za długoletnie pożycie małżeńskie	18
Zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa w tym:	
ślub cywilny	17
ślub konkordatowy	29
Wydano łącznie 789 odpisów stanu cywilnego w tym:	
odpisów skróconych	680
odpisów zupełnych	27
odpisów wielojęzycznych	82

Odznaczenia za wieloletnie pożycie małżeńskie

1.8. Demografia

Zgodnie z danymi Ewidencji Ludności Urzędu Gminy i Miasta w Rychwale w Gminie Rychwał na dzień 31 grudnia 2021 r. zameldowanych na pobyt stały było 5813 osób, w mieście Rychwał 2379 osób – łącznie 8192 osoby.

Statystyki Ewidencji Ludności i Dowodów Osobistych

Urodzenia, w tym: dziewczynki chłopcy	 35 40
Zgony, w tym: Kobiety Mężczyźni	 52 48
Zameldowano na pobyt stały i czasowy osób	254
Przyjęto wniosków na dowody osobiste	516

Wydano decyzji:

- w sprawach meldunkowych – 6,
- w sprawie zmiany imion i nazwisk – 2.

Wydano 278 zaświadczenia potwierdzające zameldowanie na pobyt stały lub czasowy.

2. Oświata i wychowanie

System edukacyjny, aby dobrze spełniał swoją rolę musi być dostosowany do bieżących i przyszłych potrzeb danej społeczności. Dotyczy to zarówno procesu kształcenia, opieki i wychowania, jak i warunków w jakich ten proces się odbywa. Baza materialna placówek oświatowych musi, więc spełniać wszelkie wymogi i tym samym być przyjazna uczniom, również uczniom niepełnosprawnym.

Jedno z najważniejszych a zarazem największych i bardzo trudnych zadań publicznych, które realizuje rychwalski samorząd stanowi oświata.

W Gminie Rychwał istnieją placówki edukacji przedszkolnej, szkoły podstawowej i opieki dzieci do lat 3 - żłobek, natomiast brak jest szkolnictwa ponadpodstawowego.

Ponadto w Rychwale funkcjonuje również Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, którego organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Koninie. Placówka ta kształci dzieci i młodzież niepełnosprawną intelektualnie w różnym stopniu. Na terenie gminy w roku 2021 Przedszkole Samorządowe „Plastuś" zostało przekazane do prowadzenia innemu podmiotowi niebędącemu jst, jednakże w dalszym ciągu jest to placówka publiczna.

Gmina Rychwał obecnie jest organem prowadzącym dla 7 placówek oświatowych, a także dla publicznego żłobka:

- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Białej Panieńskiej,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Dąbroszynie,
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Styczniowych w Grochowach,
- Szkoła Podstawowa im. gen. Władysława Andersa w Jaroszewicach Grodzieckich,
- Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Kucharach Kościelnych,
- Szkoła Podstawowa im. Arkadego Fiedlera w Rychwale,
- Przedszkole Samorządowe „Leśne Skrzaty".
- Publiczny Żłobek "Jaś I Małgosia" w Rychwale

MAPA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH I EDUKACYJNYCH

Przedszkole Samorządowe
„Leśne skrzaty" w Siąszycach

2.1 Baza lokalowa placówek oświatowych

Infrastruktura szkolna, zwłaszcza budynki i ich wyposażenie oraz dostępne dla uczniów obiekty sportowe, to majątek gminy bezpośrednio służący potrzebom uczniów i nauczycieli. Stan tej infrastruktury wpływa na warunki nauczania i pośrednio na jej efekty. Kondycja materialna rychwalskich placówek oświatowych jest bardzo zróżnicowana, bowiem mają one swoje siedziby w budynkach, które budowane były w różnych okresach i wymagają systematycznych prac remontowych i modernizacyjnych, a sytuacja finansowa gminy nie pozwala wydatkować wystarczających kwot na sfinansowanie gruntownych remontów.

Z gminnego budżetu corocznie przeznacza się pewną pulę środków na wykonanie najpilniejszych prac. Obecnie wszystkie budynki szkolne są docieplone, bezpieczne i estetyczne, a bezpośrednie otoczenie uporządkowane. Samorząd gminy, w miarę możliwości wspomaga podległe placówki, pozyskując środki finansowe z różnych programów oraz instytucji. Ostatnim tego przykładem jest rozbudowa szkoły w Kucharach Kościelnych, gdzie dobudowano skrzydło, w którym mieścić się sala gimnastyczna.

placówka	sale lekcyjne	pracownie		Świetlica biblioteka	stołówka	pomieszczenie doprowadzenia zajęć WF		gabinety	
		komputerowe	językowe			sala sportowa	pom. do ćwiczeń	pielęgniarka	Sala do zajęć z zakresu pomocy psychol.-pedagog. /pielęgniarka
SP Biała Panieńska	9	1	0	2	1	0	1	0	1
SP Dąbroszyn	5	1	0	1	0	0	1	0	1
SP Grochowy	7	1	0	1	0	0	1	0	1
SP Jaroszewice Grodzieckie	6	1	0	2	0	1	0	0	1
SP Kuchary Kościelne	9	1	0	1	1	1	0	1	1
SP Rychwał	30	2	0	4	1	2+hala	0	1	3
Przedszkole „Leśne skrzaty”	2	0	0	0	1	1	0	0	1
Razem	**68**	**7**	**0**	**11**	**4**	**5+hala**	**3**	**2**	**9**

Dane z SIO na 30.09.2021 r.
Sala do zajęć z zakresu pomocy psychol.-pedagog. /pielęgniarka

2.2 Uczniowie w placówkach oświatowych

Procesy demograficzne bezpośrednio wpływają na kształt sieci szkolnej, na wykorzystanie budynków, pomieszczeń i wyposażenia, a także na koszty prowadzenia każdej placówki.

To przeciętna liczba uczniów w oddziale klasowym jest wyznacznikiem jednostkowych kosztów nauczania. Mała ilości uczniów, co prawda przekłada się na korzystniejsze warunki pracy nauczycieli, pozwala na bardziej zindywidualizowane podejście do uczniów, ale znacznie zwiększa koszty w danej szkole. Średnia wielkość oddziału klasowego ma bezpośredni wpływ na koszty prowadzenia placówki szkolnej, jest więc bardzo ważna dla organu prowadzącego, toteż należy monitorować tworzenie klas pierwszych, aby przeciwdziałać nadmiernemu zmniejszaniu się liczby uczniów w danym oddziale.

Liczba uczniów w placówkach

l.p.	**Wyszczególnienie**	**2020/2021**	**2021/2022**
1	**Szkoła Podstawowa w Białej Panieńskiej**		
	liczba dzieci	56	56
	liczba oddziałów	8	8
	liczba dzieci na oddział	7	7
2	**Szkoła Podstawowa w Dąbroszynie**		
	liczba dzieci	60	57
	liczba oddziałów	8	8
	liczba dzieci na oddział	8	7
3	**Szkoła Podstawowa w Grochowach**		
	liczba dzieci	80	78
	liczba oddziałów	8	8
	liczba dzieci na oddział	10	10
4	**Szkoła Podstawowa w Jaroszewicach Grodzieckich**		
	liczba dzieci	73	68
	liczba oddziałów	7	7
	liczba dzieci na oddział	10	10
5	**Szkoła Podstawowa w Kucharach Kościelnych**		
	liczba dzieci	149	162
	liczba oddziałów	10	11
	liczba dzieci na oddział	15	15
6	**Szkoła Podstawowa w Rychwale**		
	liczba dzieci	445	405
	liczba oddziałów	20	18
	liczba dzieci na oddział	22	23
7	**Przedszkole Samorządowe „Leśne skrzaty" w Siąszycach**		
	liczba dzieci	92	34
	liczba oddziałów	4	2
	liczba dzieci na oddział	23	17
	ogółem uczniowie	**955**	**860**
	ogółem oddziały	**65**	**62**

Dane z SIO na 30 września 2021 r.

Średnia liczba uczniów w klasach

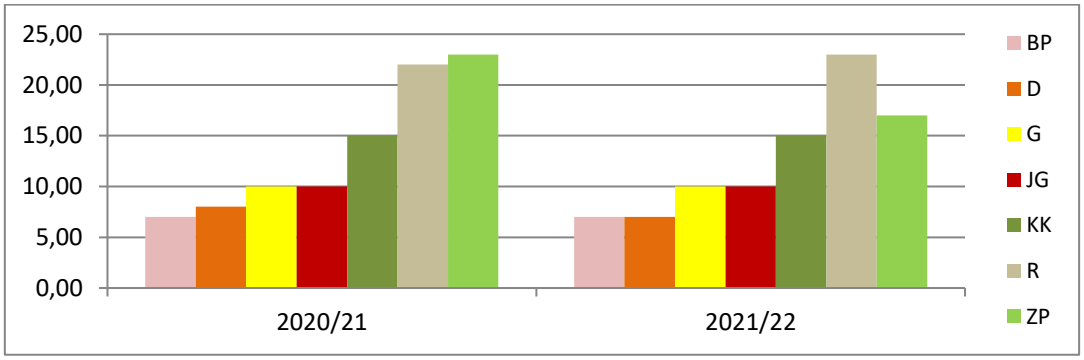

Dane z SIO na 30 września 2021 r.

Porównując liczbę uczniów w oddziałach klasowych w poszczególnych placówkach można zauważyć, iż za wyjątkiem szkół podstawowych w Rychwale i Kucharach Kościelnych oraz Przedszkola kształtuje się od siedmiu do dziesięciu dzieci. Nie jest to komfortowa sytuacja dla organu prowadzącego, gdyż koszty utrzymania tych placówek są bardzo znaczące.

Etaty nauczycieli i pracowników obsługi w roku szkolnym 2021/2022

Placówka	nauczyciele		obsługa		Uczniowie na etat nauczycielski	Uczniowie na etat obsługi
	osoba	etat	osoba	etat		
SP Biała Panieńska	12	11,61	2	2,00	5	28
SP Dąbroszyn	12	11,67	4	4,00	5	14
SP Grochowy	14	13,20	3	3,00	6	26
SP Jaroszewice Grodzieckie	13	13,00	3	2,50	5	27
SP Kuchary Kościelne	18	17,17	5	4,50	9	36
SP Rychwał	56	55,40	20	20,00	7	20
Przedszkole „Leśne skrzaty”	3	3,00	3	3,00	14	11
Razem	**128**	**125,05**	**40**	**39,00**	**7**	**22**

Dane z SIO na 30 września 2021 r.

Liczba uczniów przypadających na jeden przeliczeniowy etat nauczycielski jest, obok średniej wielkości oddziału klasowego, najbardziej powszechną miarą efektywności szkół i systemów szkolnych. Wartością wskaźnika jakim jest etat przeliczeniowy można analizować racjonalność poziomu zatrudnienia w placówkach i ocenić czy należy podjąć działania zmierzające do zmniejszenia liczby etatów. Koszty funkcjonowania szkół związane są przede wszystkim z liczbami nauczycielskich etatów i w o wiele mniejszym stopniu zależą od tego, ile osób te etaty realizuje.

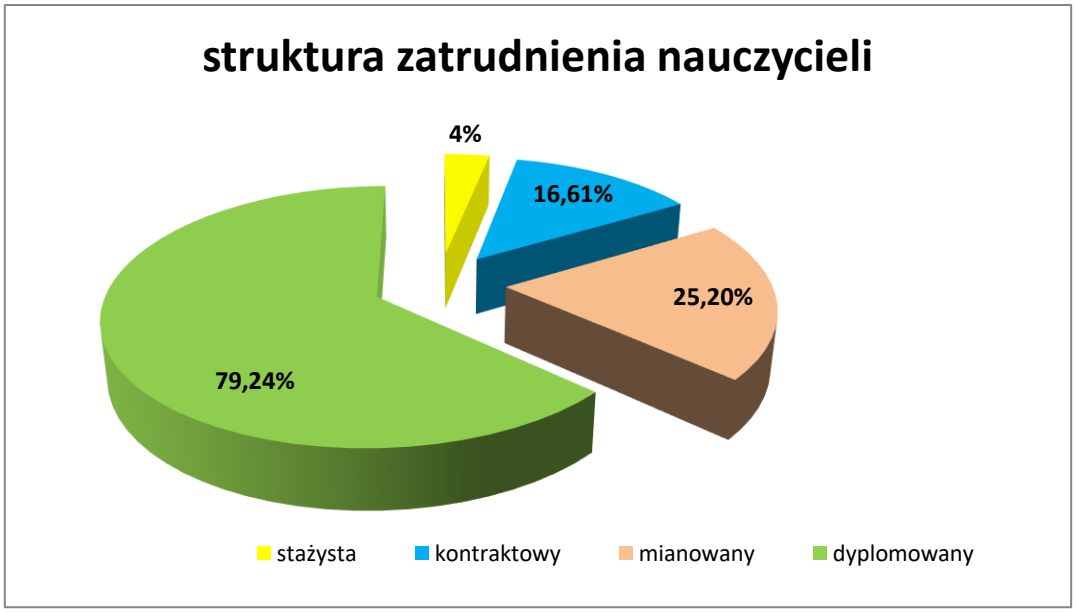

Dane SIO na 30.09.2021 r.

Prawie 80% ogólnej liczby zatrudnionej kadry pedagogicznej w pełnym wymiarze w gminnych placówkach oświatowych stanowią nauczyciele o najwyższym stopniu awansu zawodowego, tj. nauczyciele dyplomowani. Natomiast ponad około 25% to nauczyciele mianowani, ponad 16% kontraktowi i tylko 4% stanowią nauczyciele stażyści.

Wszyscy nauczyciele posiadają dyplom ukończenia studiów magisterskich, bądź zawodowych wraz z przygotowaniem pedagogicznym i mają pełne kwalifikacje do nauczania, właściwe przygotowanie jako wychowawcy klas i przygotowanie do pracy z uczniem trudnym, posiadającym problemy w nauce.

2.3 Finansowanie gminnej oświaty

Finansowanie prowadzonych przez gminę szkół i placówek oświatowych to jedno z najważniejszych zadań. Gmina Rychwał podobnie jak inne gminy w Polsce ponosi znaczny wysiłek finansowy w obszarze edukacji, bowiem ustawodawstwo precyzyjnie określa wymagania ilościowe, do których należą zapewnienie odpowiedniego poziomu wynagrodzeń nauczycieli w zależności od stopnia awansu zawodowego oraz zapewnienie wydatków na doskonalenie i dokształcanie nauczycieli. Ponadto koszty stałe utrzymania 7 placówek oświatowych zajmują również znaczące miejsce w gminnym budżecie.

Z założeń rozporządzenia MEN wynika, że subwencja oświatowa dla samorządów powinna zaspokajać wydatki na realizację gminnych zadań oświatowych, w szczególności na bieżącą działalność szkół podstawowych, nie uwzględniając oczywiście przedszkoli, dowozu uczniów, świetlic i stołówek. Założenia te nie mają pokrycia w rzeczywistości.

Zadania subwencjonowane w Gminie Rychwał w latach 2020-2021

Oświata i wychowanie	2020	2021
Subwencja oświatowa	7.818.828,00	8.216.976,00
Dotacje celowe i inne dochody	745.491,41	1.282.872,38
Środki własne gminy	5.901.604,37	6.681.068,22
Razem	**14.465.923,78**	**16.180.916,60**

Oświatowe zadania subwencjonowane	2020	2021
Szkoły podstawowe	9.251.025,29	10.778.549,25
Doskonalenie zawodowe nauczycieli	3.856,62	7.657,35
Stołówki szkolne	442.624,64	655.695,79
Uczniowie z niepełnosprawnością w przedszkolu	79.782,58	175.833,70
Uczniowie z niepełnosprawnością w szkole	630.406,85	628.420,33
Opieka świetlicowa	451.452,91	526.846,42
Pomoc materialna dla uczniów	53.936,01	78.216,07
Razem wydatki	**10.913.084,90**	**12.851.218,91**
Subwencja oświatowa	7.818.828,00	8.154.343,46
Dotacja na pomoc materialną	40.256,01	56.609,67
Dotacja podręcznikowa	76.941,93	95.582,26
Pozostałe dotacje	0,00	394.397,32
Dochody z tytułu wyżywienia	82.094,60	133.153,00
Pozostałe dochody	53.068,68	65.902,17
Razem subwencja, dotacje i dochody	**8.071.189,22**	**8.899.987,88**
Różnica - środki własne gminy	**2.841.895,68**	**3.951.231,03**

Oświatowe zadania własne	2020	2021
Wydatki inwestycyjne	1.830.575,83	0,00
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	144.935,97	1.421.744,38
Przedszkola	1.178.214,62	1.062.410,82
Dowozy	115.949,49	137.469,34
Kolonie i obozy	3.185,50	16.660,55
Zwrot za dzieci w przedszkolach w innych gminach i udzielona dotacja przedszkolna	0,00	590.367,53
Pozostała działalność	279.977,47.	101.045,07
Razem wydatki	**3.552.838,88**	**3.329.697,69**
Subwencja oświatowa	0,00	62.632,54
Dotacja przedszkolna	271.623,60	275.077,00
Opłaty za pobyt i wyżywienie	146.004,40	199.085,32
Zwrot za dzieci spoza terenu gminy	59.656,60	47.200,43
Pozostałe dochody	15.845,59	15.865,21
Razem subwencja, dotacje i dochody	**493.130,19**	**599.860,50**
Różnica - środki własne gminy	**3.059.708,69**	**2.729.837,19**

Opracowanie własne – dane z sprawozdania finansowego za 2020-2021

Subwencja oświatowa w Gminie Rychwał kształtuje się na poziomie ponad 8 mln zł i jest to kwota niewystarczająca na sfinansowanie zadań z zakresu oświaty i wychowania, dlatego też z gminnego budżetu w roku 2021 dodatkowo przeznaczono kwotę ponad 6 mln zł. Jest to oczywiście kosztem rezygnacji z realizacji innych zadań publicznych.

2.4 Nagrody i stypendia

2.4.1 nagrody

W 2021 r. zostały przyznane nagrody Burmistrza Rachwała dla laureatów konkursów przedmiotowych, laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych, a także najlepszym absolwentom szkół, dla których organem prowadzącym jest Gmina Rychwał.
Nagrody te wypłacono na podstawie uchwały nr XIX/143/20 Rady Miejskiej w Rychwale 20 uczniom w ogólnej kwocie 10.000 zł.

2.4.2 stypendia szkolne i zasiłki szkolne

Pomoc materialna uczniom w postaci stypendiów i zasiłków szklonych została udzielona na podstawie przepisów prawa oświatowego w liczbie świadczeń:
- stypendia szkolne – 84
- zasiłków szklonych – 1

Łączna liczba uczniów objętych pomocą w 2021 r. wynosiła 85 osoby, natomiast ogólna wartość świadczeń 61.132 zł.

3. Promocja, kultura, sport i rekreacja

3.1 Wydarzenia kulturalne

W gminie Rychwał działalność kulturowa jest na bardzo wysokim poziomie. Wszelkie wydarzenia gminne realizowane są przez Referat Oświaty, Promocji, Kultury i Sportu w Urzędzie Gminy i Miasta w Rychwale, poszczególne placówki oświatowe, Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną oraz samorządy wiejskie, organizacje społeczne oraz kościelne.
Rok 2021 był trudny pod względem imprez, uroczystości i wydarzeń. Pandemia Covid 19 pokrzyżowała wiele planów i zamierzeń. Gmina Rychwał pomimo trudnej sytuacji kulturowej zorganizowała wiele ważnych przedsięwzięć.

15 marca dokonano uroczystego przecięcia wstęgi w Publicznym Żłobku „Jaś i Małgosia” w Rychwale. Jest to pierwsza tego typu placówka w gminie, bardzo długo oczekiwana i jakże bardzo potrzebna.

Uroczyste obchody Świąt Majowych w gminie Rychwał to już tradycja, do których zaliczamy Święto Pracy, Dzień Flagi, Święto Uchwalenia Konstytucji i oraz Dzień Strażaka. W tych dniach uroczyście odegrano Hymn Polski oraz złożono symboliczne wiązanki kwiatów.

30 maja w kościele pw. Trójcy Świętej w Rychwale odbył się koncert z okazji Roku Prymasa Tysiąclecia Kardynała Stefana Wyszyńskiego, pt. „CISZA DOKOŁA” w wykonaniu Kazimierza Kowalskiego oraz Artystów Polskiej Sceny Operowej. To był wspaniały koncert, wspaniała uroczystość, pełna niesamowitych wrażeń.

W drugi weekend czerwca odbyło się XXII Święto Ziemi Rychwalskiej „Rychwalia 2021 – inne niż zwykle”. Wielu miłośników dobrej muzyki i sportu bawiło się podczas tegorocznej edycji imprezy. Wydarzenie było również okazją do wręczenia wyróżnień i podziękowań. Nie zabrakło także punktu promującego szczepienie przeciwko covid-19

Sezon letni w gminie Rychwał rozpoczynają rajdy rowerowe. W ciągu ubiegłego roku w gminie Rychwał zorganizowano 4 rajdy rowerowe, który zgromadziły łącznie ponad 450 osób. Wydarzenia te miały również na celu promowanie szczepień przeciwko Covid-19, w które włączyły się również KGW z terenu Gminy Rychwał.

PUNKT SZCZEPIEŃ
PRZECIWKO
COVID-19
JA SIĘ SZCZEPIĘ!
ROZALIN
18.09.2021 r.
GODZINY PRACY
PUNKTU SZCZEPIEŃ
PRZECIWKO COVID-19
FESTYN

W sierpniu 2021 r. pomimo trwającej pandemii udało się zorganizować Dożynki Gminno-Parafialne. Wydarzenie odbyło się w Grochowach.

We wrześniu 2021 r. Rychwał stał się muzyczna stolicą regionu wielkopolskiego. W pierwszym dniu Impresji Muzycznych odbyły się tradycyjne parady orkiestr w niemal wszystkich miejscowościach gminy Rychwał. Drugi dzień to wspaniała parada ulicami Rychwała oraz koncerty w Parku Miejskim

We wrześniu odbyła się Uroczystość przy Pomniku Pomordowanych podczas II Wojny Światowej w Białej Panieńskiej. Odśpiewano Hymn i złożono wiązanki kwiatów. Ważna jest pamięć, by oddać cześć ofiarom tamtych wydarzeń.

W zmienionej formie, ale bardzo uroczyście 19 października odbyły się Gminne Obchody Dnia Edukacji Narodowej w Rychwale. Wydarzenie było okazją by podziękować wszystkim pedagogom i pracownikom oświaty, że trudnym dla nas wszystkich czasie podejmują misję codziennej pracy, która teraz nabiera szczególnego znaczenia.

W listopadzie otwarto Centrum Usług Społecznych w Rychwale, które zastąpiło działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Centrum Usług Społecznych zapewnia mieszkańcom Gminy Rychwał dostęp do wysokiej jakości dopasowanych do indywidualnych potrzeb usług społecznych.

11 listopada świętowaliśmy 103. rocznicę odzyskania niepodległości. Narodowe Święto Niepodległości uczczono uroczystą Mszą Świętą, po której delegacje oraz mieszkańcy odśpiewali hymn państwowy i złożyli symboliczne wiązanki kwiatów.

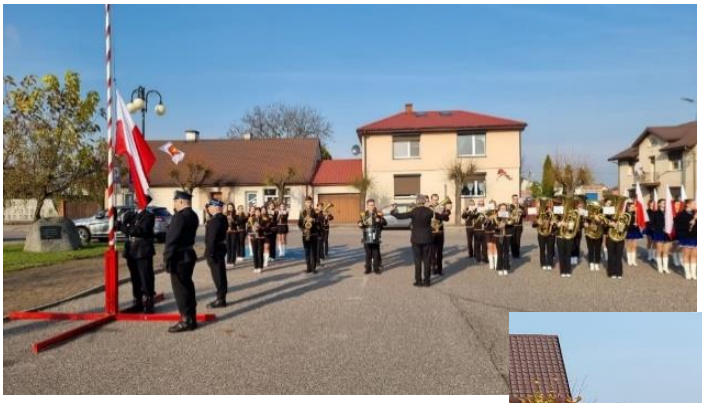

Kolejnym ważnym wydrzeniem w listopadzie była uroczysta jubileuszowa V Gala pn. Liderzy Wielkopolskiej Odnowy Wsi. Spotkanie stanowiło okazję do podsumowania dotychczasowej współpracy i podziękowania mieszkańcom sołectw wschodniej części naszego regionu, aktywnie uczestniczącym w programie za ich wkład pracy na rzecz odnowy wsi.

14 listopada dokonano uroczystego odsłonięcia muralu, poświęconego postaci porucznika Arkadego Fiedlera ścianie rychwalskiej strażnicy. Mural o powierzchni ponad 100 m2 powstał z inicjatywy członków Orkiestry Dętej Quantum.

Tego samego dnia odbył się również koncert Orkiestry Dętej Quantum OSP w Rychwale. pn. „Pieśni naszej historii”. Nie zabrakło wielu znakomitych utworów i pieśni patriotycznych, m. in. wykonanie przez chór fragmentów mszy żałobnej Wolfganga Amadeusza Mozarta - Requiem d-moll.

W pierwszą niedzielę grudnia, na rychwalski rynku zorganizowano Jarmark Bożonarodzeniowy. Nie zabrakło bożonarodzeniowych ozdób, choinek, rękodzieła, smakołyków. Kolorowe iluminacje, bajkowe postacie, kolędy i pastorałki, wszystko to sprawiło, że świąteczny klimat zagościł w Gminie Rychwał.

3.2 Sport

Sport jest nieodzowna częścią życia społecznego mieszkańców gminy Rychwał. Wiele osób uprawia sport amatorsko oraz zawodowo, dlatego też gmina Rychwał posiada bogatą bazę lokalową: Hala widowiskowo-sportowa wraz z kompleksem boisk w Rychwale, • Skatepark • kompleks boisk ORLIK, • miasteczko ruchu drogowego, • sale gimnastyczne w szkołach wraz z boiskami szkolnymi, • place zabaw. Piłka nożna i piłka siatkowa to sporty, które dominują podczas uprawiania sportu.

Na terenie gminy Rychwał działają dwa LKS, które systematycznie uczestniczą w rozgrywkach związków sportowych w piłkę nożną.

LKS Zjednoczeni Rychwał posiada sekcje: oldboy, senior, trampkarz starszy, młodzik, orlik, żak i skrzat w piłce nożnej oraz w piłce siatkowej sekcja oldboy i damska.

Zespół seniorów występuje w klasie okręgowej piłki nożnej, natomiast drużyny młodzieżowe w swoich klasach rozgrywek. W LKS Fanclub Dąbroszyn trenują juniorzy.

Ponadto uczniowie szkół z terenu gminy mają możliwość uczestnictwa w sekcjach sportowych SKS.

Pośród przedsięwzięć sportowych można wymienić:

- spartakiadę z okazji Dnia Dziecka,
- półkolonie letnie,
- ferie zimowe,
- zawody sportowo - pożarnicze,
- turnieje i rozgrywki na boiskach Orlik,
- turnieje i rozgrywki w hali widowiskowo-sportowej,
- zawody wędkarskie,
- rajdy rowerowe.

4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w Gminie Rychwał w 2021 r. opierała się na opracowanych i przyjętych do realizacji rocznym programie współpracy Gminy Rychwał z organizacjami pozarządowymi i podmiotami oraz wieloletnim programie współpracy Gminy Rychwał z organizacjami pozarządowymi na lata 2019-2021, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego

i o wolontariacie. Dokumenty te są strategicznymi w relacjach Gminy Rychwał z organizacjami z III sektora.

Głównym celem programów było skuteczne działanie na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rozwijanie współpracy samorządu gminnego z organizacjami pozarządowymi. Adresatami programu były nie tylko podmioty z terenu naszej gminy, ale również fundacje i stowarzyszenia prowadzące działalność na rzecz mieszkańców Gminy Rychwał. Realizatorem programu był Burmistrz Rychwała w zakresie dysponowania środkami finansowymi w ramach budżetu, decydowania o przyznawaniu dotacji i innych form wsparcia, natomiast Komisja konkursowa w zakresie opiniowania ofert otwartych konkursów oraz ofert złożonych, zgodnie z art. 19a ustawy, tj. w tzw. trybie pozakonkursowym.

Zgodnie z Programem w roku 2021 współpraca Gminy Rychwał z organizacjami pozarządowymi miała charakter finansowy i pozafinansowy.

Współpraca pozafinansowa w szczególności poprzez:

- organizację spotkań, szkoleń i warsztatów w celu ułatwienia organizacjom nawiązywania kontaktów i wzmocnienia wzajemnej współpracy,
- promocję działalności organizacji pozarządowych w wydawanych materiałach informacyjnych, biuletynie informacyjnym „Odgłosy Rychwalskie" oraz na stronie internetowej gminy,
- przekazanie organizacjom pozarządowym pucharów, dyplomów, gadżetów reklamowych podczas organizacji imprez,
- nieodpłatne udostępnianie boisk wraz z zapleczem sportowym, lokali i pomieszczeń w celu realizacji zadań publicznych,
- udzielanie informacji oraz udostępnianie materiałów związanych z realizacją zleconych zadań,
- udzielenie pomocy przy organizacji badań profilaktycznych przeznaczonych dla mieszkańców Gminy Rychwał,
- organizację wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży,
- organizację wydarzeń związanych z kultywowaniem lokalnych tradycji, np. spotkania wielkanocne, gminne dożynki, Święto Ziemi Rychwalskiej

Współpraca finansowa odbywała się w formie wsparcia wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie lub dofinansowanie ich realizacji. Podpisano 7 umów na realizację zadań publicznych. Ponadto, Gmina Rychwał przekazała w 2021 r. składkę członkowską Stowarzyszeniu „Solidarni w Partnerstwie" w kwocie 15.000 zł.

Nazwa zadania	Nazwa projektu	Nazwa organizacji	Adres organizacji (ulica i numer)	Forma prawna organizacji	Forma zleconego zadania	Stan oferty	Wnioskowana kwota dotacji z oferty	Przyznana kwota dotacji na 2021rok	Kwota innych środków finansowych, wkład osobowego i rzeczowego	Data zawarcia umowy	Termin realizacji zadania od dnia	Termin rozliczenia zadania
Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wspierania rodziny w Gminie Rychwał	„Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Rychwał”	**Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Gminny w Rychwale**	62-570 Rychwał, ul. Tuliszkowska 1	S	W	duży grant	80.000,00	**40.000,00 rok 2020**	0,00	24.01.2020	24.01.2020 31.12.2021	31.01.2021 31.01.2022
								40.000,00 rok 2021	8.800			
Wspieranie i upowszechnianie rozwoju kultury fizycznej i sportu w Gminie Rychwał	„Rozwój kultury fizycznej i sportu w gminie Rychwał w roku 2020”	**LKS Fanclub Dąbroszyn**	62-570 Dąbroszyn 41	S	W	duży grant	13.000	**13.000**	1.500	29.01.2021	29.01.2021 30.11.2021	31.12.2021
									200			
Wspieranie i upowszechnianie rozwoju kultury fizycznej i sportu w Gminie Rychwał	„Rozwój kultury fizycznej i sportu w gminie Rychwał w roku 2020”	**LKS Zjednoczeni Rychwał**	62-570 Rychwał, ul. Sportowa 34	S	W	duży grant	74.000	**74.000**	7.400	29.01.2020	29.01.2021 30.11.2021	31.12.2021
									1.600			
Wspieranie i upowszechnianie rozwoju kultury fizycznej i sportu w Gminie Rychwał	„Treningi piłkarskie oraz udział w rozgrywkach Ligii Wielkopolsko Lubelskich Lig Piłkarskich dla dzieci i młodzieży z gminy Rychwał”	**Fundacja Piotra Reissa**	ul. Źródlana 19/1, 60-642 Poznań	S	W	duży grant	18.000	**3.000**	1.300	29.01.2021	29.01.2021 30.11.2021	30.12.2021
									0,00			
Profilaktyka uzależnień i problemów społecznych	„Poznaj rytm własnego życia”	**OSP Rychwał**	ul. Tuliszkowska 3, 62-570 Rychwał	S	W	mały grant	6.000	**6.000**	10.040	26.02.2020	05.04.2021 30.05.2021	30.06.2021
Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	„Klub muzyczny Piwnica”	**Stowarzyszenie Vida Artis w Rychwale**	ul. Tuliszkowska 3, 62-570 Rychwał	S	W	mały grant	6.000	**6.000**	930	26.02.2021	01.03.2021 15.05.2021	15.06.2021

Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego: Realizacja projektów artystycznych służących podnoszeniu atrakcyjności i poszerzaniu oferty kulturalnej oraz integracji społeczności lokalnej	„XVIII Rychwalskie Impresje Muzyczne – Powiatowy Piknik Orkiestr”	**Stowarzyszenie Vida Artis w Rychwale**	ul. Tuliszkowska 3, 62-570 Rychwał	S	W	mały grant	5.000	5.000	16.750	19.07.2021	9.08.2021 18.10.2021	18.11.2021

POŻYTEK PUBLICZNY 2021	**kwota zaplanowana (zł)**	**kwota wydatkowana (zł)**	**pozostało**
Budżet na 2021 rok	**147.000**	**147.000**	**0**
Małe Granty (nie może przekroczyć 20% tj. zł)	**17.000**	**17.000**	**0**
Duże Granty	**130.000**	**130.000**	**0**

W roku 2021 praca z różnymi podmiotami i organizacjami z terenu gminy Rychwał nie opierała się tylko na ramowym programie, była również w pewien sposób ograniczona poprzez pandemię Coronawirusa.
Działania Gminy skierowane były przede wszystkim na tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej, prowadzenia ciekawych i efektywnych inicjatyw na rzecz mieszkańców, uzupełnieniu działań gminy w zakresie nie obejmowanym przez samorządowe struktury, zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów, a także wszelaką pomoc związaną z zapewnieniem bezpieczeństwa zdrowotnego.
Gmina Rychwał współpracuje z mieszkańcami na wielu płaszczyznach związanych z rozwojem kultury, sportu, rekreacji i wspieraniem działań na rzecz różnych grup społecznych oraz działaniami prozdrowotnymi.
Bardzo dobra współpraca to nie tylko zasługa gminy Rychwał ale aktywnej postawy trzeciego sektora.
Wieloletnia współpraca doprowadziła do wspólnie określonych wzorów i postaw umożliwiających realizację zadań publicznych na jak najwyższym poziomie. Pozytywne relacje gminy Rychwał z partnerami non-profit wypracowane zostały na podstawie wzajemnej odpowiedzialności, zaufania i dobrej komunikacji.
W roku 2021 ze strony sektora pozarządowego, nie wpłynęły żadne wnioski, uwagi, czy też zastrzeżenia do realizacji Programu współpracy Gminy Rychwał z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami.

5. Pomoc społeczna

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej.
Podstawową przesłanką przyznawania pomocy jest spełnienie wspominanego wcześniej kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny.
Wielkość środków finansowych przeznaczonych na poszczególne rodzaje świadczeń, ich liczba oraz liczba rodzin, które otrzymały pomoc przedstawia się następująco:

Udzielone świadczenia – zasiłki stałe w 2021 r.

Formy pomocy		Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0		1	2	3	4	5
Zasiłki stałe – ogółem	1	29	331	186 593	29	31
W tym przyznanych dla osoby: - samotnie gospodarującej	2	27	319	182 974	27	27
- pozostającej w rodzinie	3	2	12	3 619	2	4

Zasiłki stałe stanowią osłonę socjalną dla osób całkowicie niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, które nie nabyły prawa do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Ich wysokość uzależniona jest od posiadanego dochodu na osobę w rodzinie, stanowi bowiem różnicę między kryterium dochodowym na osobę a dochodem na osobę.

Udzielone świadczenia w 2021r. (zadanie własne Gminy)

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0	1	2	3	4	5
Zasiłki okresowe – ogółem	20	171	42 339	20	48
w tym: środki własne	x	x	0	x	x
w tym przyznane z powodu (z wiersza 1): Bezrobocia	14	109	31 685	14	32
Długotrwałej choroby	2	4	1 402	2	2
Niepełnosprawności	5	40	5 521	5	8

Możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0
Innego powodu	4	18	3 731	4	19
Schronienie	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze - ogółem	28	5 820	107 624	28	35
Sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0
Zasiłki celowe i w naturze - ogółem	93	223	50 630	92	221
w tym: a) zasiłki celowe	50	59	11 670	49	145
b) zasiłki specjalne celowe	42	163	33 960	42	74
c) zasiłki celowe – zdarzenie losowe	1	1	5000	1	2
d) zasiłki rzeczowe	0	0	0	0	0

Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Wieloletni Program Wspierania Finansowego Gmin „Posiłek w szkole i w domu” realizowany był w 2021 r. na terenie gminy Rychwał.

Program ten miał na celu długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczanie zjawiska niedożywienia, poprawę poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach.

Wykaz udziału środków Wojewody Wielkopolskiego i udziału środków własnych Gminy Rychwał w realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu" w 2021 r.

LP	Środki Wojewody	Środki Gminy Rychwał
1	78.668	21.228

Pomoc w formie świadczeń pieniężnych i świadczeń rzeczowych realizowana z programu „Posiłek w szkole i w domu" w 2021 r.

PROGRAM "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"					
WYSZCZEGÓLNIENIE		ZASIŁEK CELOWY		ŚWIADCZENIE RZECZOWE	
		OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
A		B	C	D	E
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1	55	37	0	0
Liczba rodzin	2	55	37	0	0
Liczba osób w rodzinach	3	147	105	0	0
Liczba świadczeń	4	293	190	0	0
Kwota świadczeń (w zł)	5	78 278	54 110	0	0
z tego: środki własne	6	16 634	11 498	0	0
dotacja	7	61 644	42 612	0	0
Koszt jednego świadczenia (w zł)	8	267,16	284,79	0	0

Pomoc w formie posiłku realizowana z programu „ Posiłek w szkole i w domu”- 2021 r.

PROGRAM "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"									
WYSZCZEGÓLNIENIE		POSIŁEK							
		OGÓŁEM	w tym na wsi	w tym:					
				dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej		uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej		pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
				OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi	OGÓŁEM	w tym na wsi
A		B	C	D	E	F	G	H	I
Liczba osób korzystających z posiłku	1	62	26	24	11	36	15	2	0
w tym z posiłku w formie: pełnego obiadu	2	0	0	0	0	0	0	0	0
jednego dania gorącego	3	62	26	24	11	36	15	2	0
mleka, bułki / kanapki	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba rodzin	5	39	17	X	X	X	X	X	X
Liczba osób w rodzinach	6	164	72	X	X	X	X	X	X
Liczba posiłków	7	5 279	2 361	2 470	1 361	2 596	1 000	213	0
z tego: pełen obiad	8	0	0	0	0	0	0	0	0
jedno danie gorące	9	5 279	2 361	2 470	1 361	2 596	1 000	213	0
mleko, bułka / kanapki	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszt posiłków (w zł)	11	21 618	9 742	9 880	5 444	10 682	4 298	1 056	0
z tego: środki własne	12	4 594	2 070	2 100	1 157	2 270	913	224	0
dotacja	13	17 024	7 672	7 780	4 287	8 412	3 385	832	0
Koszt jednego posiłku (w zł)	14	4,10	4,13	4,00	4,00	4,11	4,30	4,96	0

Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba wypłaconych świadczeń w 2021 r.

Wyszczególnienie	Kwota (w zł)	Liczba wypłaconych świadczeń
A	B	C
Zasiłki rodzinne, z tego na dziecko w wieku:	682.486	5.774
do ukończenia 5 roku życia	127.870	1.346
powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	486.576	3.924
powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia	66.420	492
powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia	1.620	12
Dodatki do zasiłków rodzinnych, tego z tytułu:	284.539	2.490
Urodzenia dziecka	20.000	20
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	45.682	122
Samotnego wychowywania dziecka	31.454	158
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	22.440	208
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	74.098	1.042
Dodatek z tyt. Wielodzietności	56.715	597
Rozpoczęcia roku szkolnego	34.150	343
Zasiłki pielęgnacyjne	634.938	2.942
Specjalny zasiłek opiekuńczy	67.435	109
Świadczenia pielęgnacyjne	1.999.421	1.025
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	56.000	56
Zasiłek dla opiekuna	21.700	35
Świadczenie rodzicielskie	15.8983	175
Świadczenia wypłacone na podst. Art.5, ust.3, ustawy o świadczeniach rodzinnych (tzw. zł za zł)	80.528,34	1.684
Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	0	0

Liczba rodzin objętych zadaniami ustawowymi realizowanymi przez Centrum Usług Społecznych w Rychwale.

	ZADANIA USTAWOWE	2021
1	POMOC SPOŁECZNA	245
2	ŚWIADCZENIA RODZINNE	700
3	FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	25
4	ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+	850

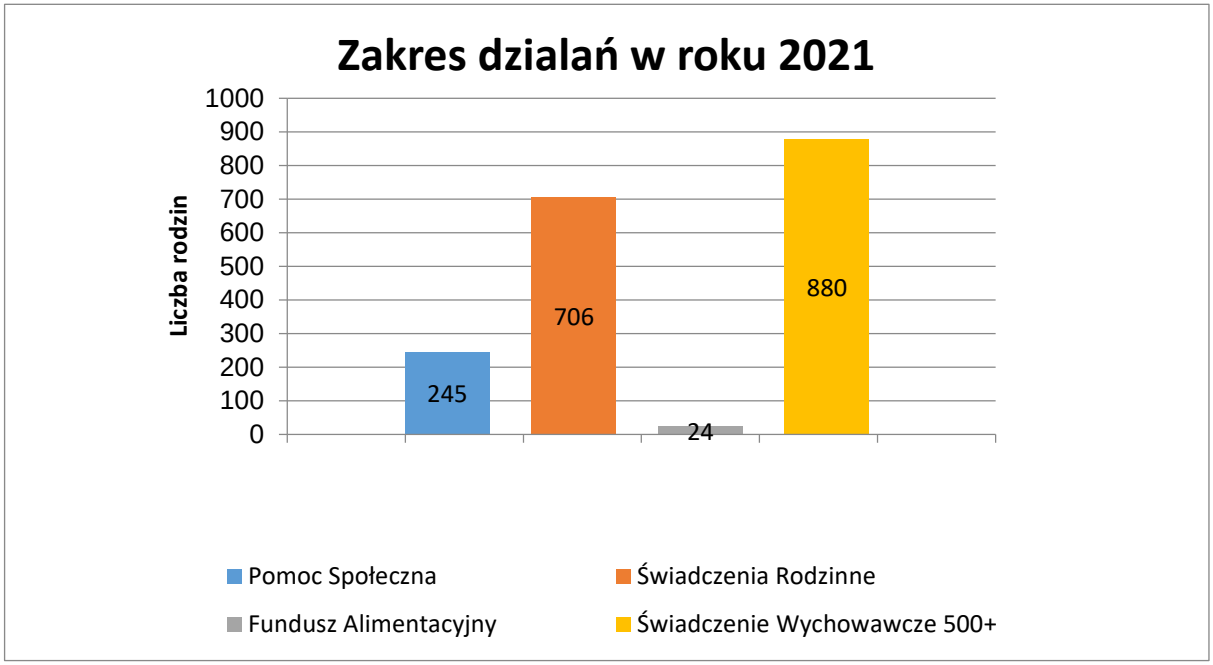

Oprócz realizacji zadań określonych ustawami i przepisami wykonawczymi do tych ustaw, Centrum Usług Społecznych w Rychwale w 2021 r. starał się, stosownie do istniejących potrzeb, rozwijać usługi, szczególnie usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Począwszy od 2012 r. Gmina Rychwał (CUS w Rychwale) kontynuuje zatrudnienie asystenta rodziny. Celem jego pracy jest poprawa dotychczasowej sytuacji życiowej rodzin z dysfunkcją, zwiększenie kompetencji rodzicielskich, doskonalenie umiejętności wychowawczych i społecznych rodziców, stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci i samodzielnego przezwyciężenia problemów rodziny.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2021 r. swoim działaniem objął 58 osób.

CUS w Rychwale wypłacił w roku 2021 stypendium szkolne oraz zasiłki szkolne w ilości 123 świadczeń w łącznej wysokości 61.132 zł.

W roku 2021 Centrum Usług Społecznych – dawniej Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rychwale realizował różne dodatkowe projekty i programy min:

- ✓ od marca do września 2021 r. realizowany był Program Operacyjny **Pomoc Żywnościowa** przy współpracy z Bankiem Żywności w Koninie skierowany dla najuboższych mieszkańców gminy Rychwał. Dzięki temu blisko 150 rodzin z terenu gminy otrzymało łącznie ponad 15 ton pełnowartościowych produktów żywnościowych o wartości ponad 70.000 zł.
- ✓ program **Opieka Wytchnieniowa**, którego głównym celem jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad: dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności. W ramach programu usługą zostało objętych 9 osób (2 dzieci i 7 dorosłych). Usługę realizowały 2 osoby w ramach umowy zlecenie. Na realizacje programu została wykorzystana kwota 53.856 zł.
- ✓ program **Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej,** którego głównym celem jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy wsparcia dla uczestników programu (dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym). W ramach programu usługą zostało objętych 7 osób (3 dzieci i 4 dorosłych). Usługę realizowały 3 osoby w ramach umowy zlecenie. Łączna kwota środków wykorzystanych na realizacje programu wyniosła 75.062,26 zł.
- ✓ od września 2021 r realizowany był projekt RPWP.07.01.02-30-0086/19 **„Aktywna integracja w gminie Rychwał”**, który zakłada zaktywizowanie osób biernych zawodowo poprzez organizacje szkoleń dających kwalifikacje i możliwość powrotu na rynek pracy. Całkowita wartość projektu opiewa na kwotę 1.074.627,60 zł, finansowany jest on w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

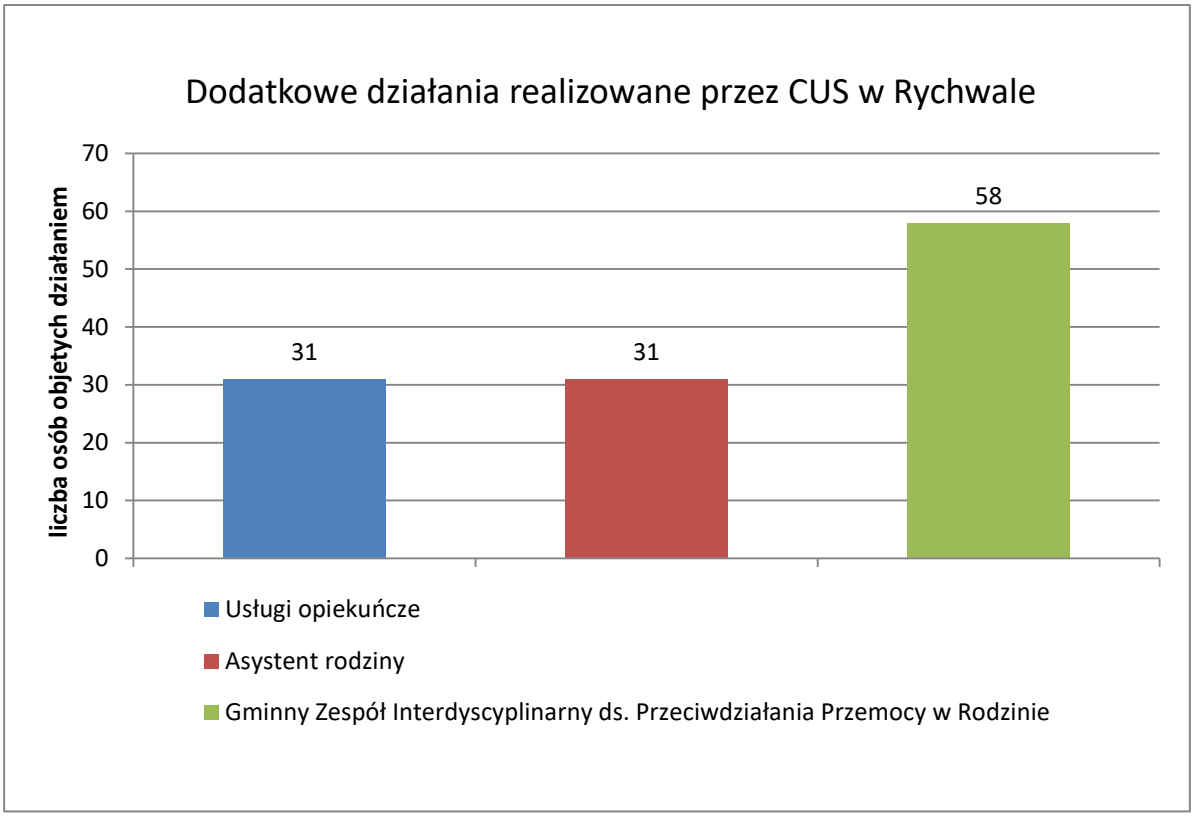

Gmina Rychwał otrzymała dofinansowanie na realizację projektu POWR.02.08.00-IP.03-00-001/20, oś priorytetowa II, działanie 2.8 pt. „Utworzenie Centrum Usług Społecznych w Rychwale" w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Utworzenie centrum nastąpiło 01.10.2021 r. wg projektu pilotażowego „Utworzenie Centrum Usług Społecznych w Rychwale".

Dofinansowanie, jest przeznaczone na pokrycie wydatków w związku z realizacją projektu, mającego na celu przekształcenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w nową jednostkę organizacyjną tj. Centrum Usług Społecznych. Realizacja projektu rozpoczęła się od przeprowadzenia prac remontowych i modernizacyjnych w budynku przy ul. Sportowej 11, 62-570 Rychwał, w którym został utworzony CUS.

Kolejnym etapem realizacji ale i docelowym założeniem CUS jest integracja, świadczenie usług społecznych w jednym miejscu, zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych na poziomie lokalnym.

Projekt ma również dążyć do integracji lokalnych podmiotów poprzez współpracę gminy z podmiotami społecznymi Zaplanowane usługi, świadczone w Centrum Usług Społecznych będą dostępne dla wszystkich uczestników, bez względu na płeć czy stopień niepełnosprawności. Zaplanowany w projekcie katalog usług obejmuje:

1. usługi w zakresie wspierania rodziny (kompleksowa usługa wsparcia rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia prawnego, psychologicznego, terapeutycznego, logopedycznego, adresowanego również do młodzieży szkolnej),
2. usługi promocji i ochrony zdrowia (przede wszystkim realizacja usługi w zakresie rehabilitacji mobilnej i stacjonarnej),
3. usługi pomocy społecznej (mobilne usługi opiekuńcze, asystentura osoby niepełnosprawnej),
4. pobudzanie aktywności obywatelskiej (aktywizacja seniorów oraz animacja lokalna).

Okres realizacji projektu**:** od: 2021-06-01 do: 2023-10-31.

Łączna wysokość wydatków kwalifikowalnych Projektu wynosi 2.711.884,69 zł

6. Ochrona zdrowia

Rok 2021 był kolejnym rokiem trwającej pandemii. Zdrowie wielu mieszkańców gminy Rychwał uległo pogorszeniu, a co za tym idzie, co raz więcej mieszkańców zgłaszało chęć udziału w bezpłatnych badaniach profilaktycznych. Dlatego też gmina Rychwał podejmuje wiele działań na rzecz ochrony zdrowia mieszkańców, poprawy jakości ich życia oraz łatwiejszego dostępu do specjalistycznych badań profilaktycznych, aby zmniejszyć ryzyko zachorowań.

W 2021 r. podobnie jak w latach ubiegłych nawiązywana była współpraca z instytucjami, zajmującymi się organizacją bezpłatnych badań profilaktycznych dla mieszkańców. Zorganizowano bezpłatne badania profilaktyczne dla kobiet z terenu naszej gminy w ramach profilaktyki wczesnego wykrywania raka piersi. Nasza gmina bierze również udział w różnego rodzaju akcjach profilaktycznych np.: wykrywania zmian skórnych. Akcja ta dedykowana była dla szkół, które wyraziły chęć współpracy. Zadanie polegało na przeprowadzeniu lekcji na temat czerniaka, przebiegu choroby oraz profilaktyki.

Gmina Rychwał w ubiegłym roku zaangażowała się w szczepienia przeciwko COVID-19. Organizowano punkty informacyjne i punkty szczepień dla mieszkańców. W ten rodzaj walki z pandemią włączyły się również jednostki organizacyjne gminy m.in. jednostki OSP, Koła Gospodyń oraz Biblioteka.

W Rychwale przez całą dobę stacjonuje nowoczesna karetka z urządzeniem do uciskania klatki piersiowej oraz aparatem, dzięki któremu ratownicy mogą zrobić EKG, zmierzyć ciśnienie, czy w przypadku podejrzenia zawału serca skontaktować się bezpośrednio z lekarzem, który zdecyduje, czy pacjent musi trafić bezpośrednio na oddział kardiologiczny, czy na SOR. Karetka

pogotowia z pełną obsługą. Nawiązana została również współpraca z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym w Ostrowie Wielkopolskim co pozwala na szybki transport osób z zagrożeniem życia.

7. Pomoc publiczna

7.1. Pomoc publiczna dla przedsiębiorców polega w szczególności na odroczeniu terminu płatności podatku lub rozłożeniu jego płatności na raty, umorzeniu zaległości podatkowych w całości lub części

W 2021 r. wydano 2 decyzje o umorzeniu należności podatkowych na łączną kwotę 6.683,32 zł oraz 2.680,00 zł odsetek. Wydane zostały 2 decyzje o rozłożeniu na raty zapłaty zaległości podatkowej na kwotę 43.479,74 zł.

7.2. Pomoc publiczna dla rolników

Pomoc publiczna w rolnictwie udzielana jest z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej dla producentów rolnych posiadających gospodarstwo rolne na terenie Gminy Rychwał
W 2021 r. udzielono pomocy na 1.180 wniosków na łączną kwotę 723.426 zł.

7.3. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników

Wykonując obowiązki w zakresie wsparcia pracodawców w szkoleniu młodocianych pracowników zamieszkałych na terenie gminy Rychwał rozpatrywano wnioski pracodawców o zwrot kosztów kształcenia młodocianych uczniów, którzy ukończyli przygotowanie zawodowe i zdali egzamin czeladniczy, lub egzamin potwierdzający uzyskanie kwalifikacji zawodowych zgodnie z dyspozycją art. 122 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku - Prawo oświatowe.
Na realizację powyższego zadania pozyskano dotację od Wojewody Wielkopolskiego. Młodociani, którzy ukończyli naukę u pracodawców zdobyli wykształcenie w różnych zawodach. Poniższa tabela pokazuje liczbę złożonych i pozytywnie rozpatrzonych wniosków, oraz poniesione wydatki z tego tytułu.

UDZIELENIE POMOCY DE MINIMIS

Rok	2021	2021
Pracodawcy zatrudniający młodocianych	8	178
Młodociani mieszkańcy gminy	10	1190
Kwota dofinansowania	**80.809,99**	**150.440,66**

8. Bezpieczeństwo publiczne

8.1. Staż pożarna

Samorząd Rychwała w każdej dziedzinie swojego funkcjonowania stara się podejmować decyzje mające wpływ na poprawę bezpieczeństwa. Ochrona życia, zdrowia i mienia mieszkańców gminy i miasta jest priorytetowym zadaniem. Bardzo dużym wyzwaniem dla budżetu gminy jest zapewnienie odpowiedniego sprzętu, wyposażenia, wyszkolenia i utrzymania w gotowości bojowej 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

W 2021 r. Jednostki OSP zostały zadysponowane do 125 zdarzeń:

OSP	pożary	miejscowe zagrożenia	alarmy fałszywe	razem wyjazdów
Rychwał	25	54	0	79
Kuchary Kościelne	5	5	0	10
Dąbroszyn	6	1	0	7
Siąszyce	2	2	0	4
Grochowy	3	4	0	7
Gliny	5	10	0	15
Rozalin	2	1	0	3
Razem	**48**	**77**	**0**	**125**

Gmina Rychwał stara się pozyskiwać zewnętrzne środki finansowe na doposażenie i modernizację jednostek. W 2021 r. zakupiono w ramach dofinansowania z Funduszu Sprawiedliwości, którego dysponentem jest Minister Sprawiedliwości środki ochrony osobistej (nomexy) o wartości 18.171,96 zł z czego dofinansowanie to - 99%. Nowoczesny umundurowanie umożliwi strażakom sprawne udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanym bezpośrednio na miejscu zdarzenia, bez wątpienia przyczyni się też do zwiększenia skuteczności strażaków ochotników oraz poszerzy możliwość działania jednostek OSP.

Gmina Rychwał pozyskała 10.000 zł ze Starostwa Powiatowego w Koninie na termomodernizację budynku OSP w Glinach obejmującą wymianę bramy garażowej. Wykonanie ww. zadania pozwoli zaoszczędzić energię zużywaną na ogrzanie strażnicy co pozwoli zmniejszyć emisję szkodliwych substancji do atmosfery.

Pozyskano również dofinansowanie z Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP dla jednostek OSP Rychwał, OSP Gliny i OSP Grochowy na zakup zestawów narzędzi hydraulicznych, pompy o wysokiej wydajności oraz prądownicy. Koszt przedsięwzięcia to 73.837 zł z tego dofinansowanie wynosiło 70%. Resztę środków pokryła gmina Rychwał.

Dodatkowo wszystkie jednostki skorzystała z dofinansowania z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Za kwotę 55.000 zł jednostki zakupiły środki ochrony osobistej.

Jednostki OSP Rozalin, OSP Kuchary Kościelne i OSP Rychwał pozyskały dofinansowanie z Funduszu Składkowego Ubezpieczenia Społecznego Rolników. Za kwotę 16.500 zł doposażyli pojazdy ratowniczo – gaśnicze w narzędzia i sprzęt ratowniczy.

8.2 Zarządzanie kryzysowe

Rok 2021 był zdominowany przez walkę z pandemią koronawirusa. Gmina Rychwał podjęła i podejmuję szereg działań mających na celu ochronę zdrowia i życia mieszkańców.
W 2021 roku systematycznie czyszczono i dezynfekowano miejsca publiczne: przystanki, ławki, urządzenia na placach zabaw, pomieszczenia w szkołach, na hali, wyposażenie boiska Orlik, pojazdy dowożące uczniów do szkół. Pozyskiwano i przekazywano środki ochrony indywidualnej do placówek oświatowych, MGOPS, Biblioteki, TPD, ŚDS (maseczki, rękawiczki nitrylowe, płyny do dezynfekcji rąk i powierzchni). Ozonowano również pomieszczenia w budynkach użyteczności publicznej. Skupiono się także na akcji promocyjnej szczepienia. Organizowano lub współorganizowano punkty szczepień lub punkty informacyjne podczas uroczystości i wydarzeń. Dowożono pojazdami Urzędu wszystkie chętne osoby do punktów szczepień. W transport do punktu szczepień zaangażowały się również jednostki OSP. Gmina Rychwał w ramach akcji promującej szczepienia zorganizowała konkurs dla mieszkańców z nagrodami.

8.3 Policja

W 2021 r. na terenie gminy Rychwał doszło do 1 wypadku drogowego, w którym żadna osoba nie poniosły śmierć na miejscu oraz do 74 zdarzeń zakwalifikowanych jako kolizje drogowe w wyniku, których 13 osób zostało rannych.

W 2021 r. w rejonie działania Komisariatu Policji w Rychwale (gminy Rychwał, Grodziec i Rzgów) wszczęto postępowania przygotowawcze z następujących kategorii przestępstw:

L.p.	KATEGORIA PRZESTĘPSTWA – GMINY RYCHWAŁ, GRODZIEC I RZGÓW	2021r.
1.	Rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie	1
2.	Kradzież z włamaniem	4
3.	Kradzież mienia	12
4.	Uszkodzenie mienia	7
5.	Uszkodzenie ciała, bójka, pobicie	4
6.	Znęcanie, groźba karalna	24
7.	Ustawa o narkomanii	16
8.	Alimenty	10
9.	Kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości	34
10.	Podrabianie, przerabianie dokumentów	2
11.	Przestępstwo akcyzowe	1
12.	Przywłaszczanie rzeczy	2
13	Przestępstwa gospodarcze	17
14.	Inne przestępstwa	10
	RAZEM	**164**

Z przeprowadzonych postępowań przygotowawczych na terenie Miasta i Gminy Rychwał stwierdzono **145** przestępstw.
Jeżeli chodzi o ocenę pracy prewencyjnej to w 2021 r. funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Rychwale ujawnili następujące wykroczenia:

l.p.	**KATEGORIA DZIAŁANIA –** **GMINY RYCHWAŁ, GRODZIEC I RZGÓW**	**2021 r.**
1.	Sporządzono wniosków o ukaranie	40
2.	Nałożono mandatów karnych	853
3.	Ujawniono łącznie wykroczeń	1149
4.	Zatrzymano praw jazdy	19
5.	Zatrzymano dowodów rejestracyjnych	121
6.	Ilość osób wylegitymowanych	7656
7.	Ilość zatrzymań sprawców na gorącym uczynku	71
8.	Przeprowadzono interwencji domowych	40
9.	Przeprowadzono ogółem interwencji	1660
10.	Sporządzono niebieskich kart	18

Z przeprowadzonej analizy wynika, że na terenie Gminy i Miasta Rychwał ujawniono łącznie **496 w**ykroczeń.

9. Lokalny rynek pracy

Podstawę gospodarki w Gminie Rychwał stanowią małe i średnie firmy. Większość z nich prowadzone są przez osoby fizyczne na podstawie wpisu dokonanego w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Najwięcej podmiotów gospodarczych działa w branży budowlanej. Do elementów otoczenia przedsiębiorców zaliczyć należy Bank Spółdzielczy. Według danych z 31.12.2021 r. zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) prowadzonej przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii na terenie Gminy i Miasta Rychwał zarejestrowanych było 462 aktywnych podmiotów gospodarczych (osoby fizyczne).

10. Inwestycje

W ramach zadań inwestycyjnych w 2021 r. zrealizowano zadania opisane poniżej:

1) Budowa drogi gminnej Wola Rychwalska - Rychwał (Sokołów) na odcinku 1,153 km. Zadanie zostało zrealizowane w ramach PROW 2014-2020. Całkowita wartość zadania to 758.000 zł. Dofinansowani ze środków europejskich wyniosło 476.534 zł.

2) Przebudowa ulicy Chabrowej, Szałwiowej, Rumiankowej, Makowej wraz z chodnikiem przy ul. Łąkowej w Rychwale. Dofinansowanie zadania uzyskano ze środków Państwowego Funduszu Celowego Funduszu Dróg Samorządowych. Dofinansowanie 695 802,70 zł. Całkowita wartość inwestycji 1 006 566,64 zł. Inwestycja stanowiła przebudowę wraz z odwodnieniem ulic: Chabrowej (175,34 m), Szałwiowej (223,26 m), Rumiankowej

(210,39 m), Makowej (192,81 m) wraz z chodnikiem przy ulicy Łąkowej (174,68 m) na terenie osiedla domów jednorodzinnych w mieście Rychwał, o łącznej długości 0,801 km.

3) Przebudowa ul. Łąkowej w m. Rychwał - etap II na odcinku 120,20 m. Koszt inwestycji wyniósł 165 680,90 zł.

4) Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Rychwał (Sokołów) na odcinku 455 m. Wartość zadania - 231 734,89 zł.

5) Przebudowa drogi powiatowej 3241P w ramach budowy chodnika w miejscowości Dąbroszyn na odcinku 580 m. Wartość zadania to 199.998 zł.

6) Budowa drogi gminnej w miejscowości Rozalin na odcinku 315 m. Koszt zadania – 125.911,80 zł.

7) Budowa drogi gminnej w miejscowości Wardężyn z destruktu asfaltowego na odcinku 2 km. Koszt inwestycji – 146.911,20 zł.

8) „Zagospodarowanie przestrzeni wiejskiej w sołectwie Złotkowy poprzez remont dachu świetlicy wiejskiej Domu Kultury w Złotkowach". Zadanie było współfinansowane przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś". Koszt całkowity zadania to 75.000 zł, środki z dotacji to 50.000 zł.

9) „Zagospodarowanie centrum Rychwała poprzez budowę infrastruktury turystyki i rekreacji”. Zadanie obejmowało budowę toalety publicznej w Rychwale oraz montaż stacji naprawy rowerów. Zadanie zostało dofinansowane ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego w ramach konkursu „Pięknieje wielkopolska wieś”. Koszt całkowity zadania to 83.246,40 zł, środki z dotacji to 50.000 zł.

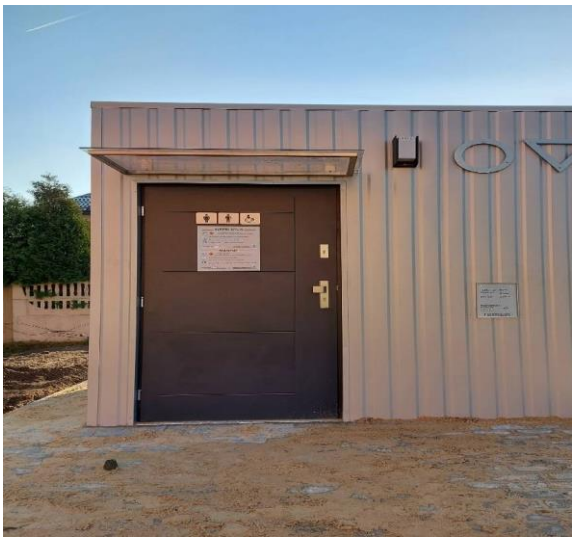

10) „Budowa podziemnego systemu magazynowania wady opadowej na terenie stadionu miejskiego w Rychwale”. Inwestycja zrealizowana w ramach programu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego pn. „Deszczówka”, polegającego na wsparciu finansowym instalacji systemów małej retencji. Koszt inwestycji to 72.750,93 zł. Otrzymane dofinansowanie – 50.000 zł.

11) Zmiana sposobu użytkowania części Szkoły Podstawowej w Rychwale na Centrum Usług Społecznych. Zadanie zrealizowane w ramach projektu: „Utworzenie Centrum Usług Społecznych w Rychwale" współfinansowanego w ramach Działania 2.8.Rozwój Usług Społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Wartość zadania to 343.978,23 zł.
12) „Integracja w sołectwie Kuchary Borowe poprzez doposażenie Domu Kultury w Kucharach Borowych". Przedsięwzięcie została zrealizowane w ramach IX edycji konkursu „Odnowa wsi szansą dla aktywnych sołectw" organizowanej przez Województwo Wielkopolskie.
W ramach zadania zakupiono do Domu Kultury w Kucharach Borowych: kuchenkę gazową, grill gazowy, warnik, firany, karnisze, lampy wewnętrzne, namiot z napisem Sołectwo Kuchary Borowe. Całkowity koszt zadania to 10.000 zł. Dotacja z budżetu Województwa Wielkopolskiego wyniosła 7.000,00 zł.
13) „Zmiana systemu ogrzewania z kotłowni olejowej na kocioł gazowy w Środowiskowym Domu Samopomocy w Rozalinie". Wartość inwestycji – 101.110 zł. Wartość dofinansowania: 101.179,80 zł.

11. Infrastruktura drogowa

11.1. Drogi

Przez Gminę Rychwał przechodzi odcinek 13,6 km drogi krajowej 25 (z czego w mieście 4,4 km). Przebiega również odcinek 9,5 km drogi wojewódzkiej 443 (z czego w mieście 3,2 km). Na terenie Gminy i Miasta Rychwał występują liczne odcinki dróg powiatowych o łącznej długości 47,4 km (z czego 11,2 km w mieście i 36,2 km pozostały teren gminy), natomiast dróg gminnych jest 114,1 km (z czego w mieście 6,5 km).
W 2021 r. zadania realizowane w infrastrukturze drogowej obejmowały m.in.:

- Wykonanie remontu cząstkowego nawierzchni masą bitumiczną na terenie gminy i miasta Rychwał 437 m2, wartość: 49.450,92 zł
- Remont i utwardzenie dróg na terenie Gminy Rychwał:
  - kruszywem twardym w ilości 1224,92 ton o wartości: 128.065,39 zł,
  - szlaką o wartości 16.600 zł,

- koszenie poboczy dróg gminnych 8.942,40 zł,
- równanie dróg gminnych 13.000 zł,
- wycinka krzaków przy drogach gminnych 6.998,40 zł

- Przebudowa drogi gminnej w m. Czyżew – uzupełnienie drogi ciągiem pieszym za kwotę 15.000 zł,
- Przebudowa drogi gminnej w m. Dąbroszyn – uzupełnienie drogi ciągiem pieszym za kwotę 12.000 zł,
- Zakup kostki brukowej na budowę chodnika w m. Wola Rychwalska 421,20 m2 za kwotę 16.423,01 zł,
- Utwardzenie powierzchniowe drogi emulsją w m. Biała Panieńska za kwotę 19 900 zł,
- Montaż lustra drogowego, znaków drogowych oraz malowanie pasów wibroakustycznych o łącznej wartości 8.414,50 zł,
- Zakup i montaż wiaty przystankowej w m. Jaroszewice Grodzieckie za 4.800 zł,
- Profilowanie dróg w sołectwie Jaroszewice Grodzieckie za kwotę 3.900 zł,
- Wzmocnienie konstrukcji masą bitumiczną drogi w m. Franki za kwotę 10.000 zł.

11.2. Wodociągi i kanalizacja

Z sieci wodociągowej korzysta ponad 90% mieszkańców, zaś z kanalizacji sanitarnej ok. 28%. Długość sieci wodociągowej wynosi ok. 188 km, zaś kanalizacyjnej ok. 18 km. Siecią zarządza Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o. o.
Woda pozyskiwana jest z 3 ujęć wód podziemnych w Rozalinie, Jaroszewicach Rychwalskich i Rychwale, gdzie również znajdują się stacje uzdatniania wody.
Sieć kanalizacyjna powstała na przełomie 1999 i 2000 r. Ścieki odprowadzane są do biologicznej oczyszczalni ścieków typu Lemna, położonej w Rychwale, przy ul. Żurawin.
Gmina Rychwał czyni starania, aby na bieżąco zaspokoić potrzeby mieszkańców w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Rozbudowujące się osiedla lub tereny zabudowy mieszkaniowej na bieżąco są wyposażane w niezbędną infrastrukturę. Potrzebny jest jednak czas i niezbędne zabezpieczenie środków przeznaczonych na ten cel. Dlatego też, że zgodnie z art. 31 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz z Regulaminem odpłatnego przejmowania przez Gminę Rychwał urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych od osób fizycznych i prawnych, istnieje możliwość wybudowania wodociągu i/lub sieci kanalizacyjnej z własnych środków. W takim przypadku, na wniosek

zainteresowanych osób, zawierane jest porozumienie, zgodnie z którym Gmina zwraca część kosztów poniesionych przez mieszkańców, którzy samodzielnie realizują taką inwestycję.

11.3. Oświetlenie ulic, placów i dróg

Gmina uczestniczy w grupie zakupowej na zakup energii elektrycznej czynnej. Wybór dostawcy dokonany był w przetargu nieograniczonym, przeprowadzanym w imieniu gmin zrzeszonych w grupie zakupowej przez Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o. z siedzibą w Kaliszu.
Przeprowadzenie tych działań pozwoliło uzyskać niższą cenę za 1 kWh energii elektrycznej czynnej, oraz zerową stawkę opłaty handlowej. Niższymi stawkami objęte są wszystkie punkty poboru należące do Gminy Rychwał i jej jednostek organizacyjnych.
Własnościowo oświetlenie uliczne i drogowe jest podzielone, część stanowi własność Gminy Rychwał, część Spółki Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o. z siedziba w Kaliszu, w której Gmina Rychwał posiada udziały. Bieżącą konserwacją i utrzymaniem oświetlenia zajmowała się firma zewnętrza. W 2021 r. oprócz bieżących napraw zostały przeprowadzone zadania inwestycyjne – rozbudowa, przebudowa i budowa nowych odcinków linii oświetleniowej tj.
Realizacje gminne:

1) wybudowano część linii oświetleniowej z trzema punktami świetlnymi w sołectwie Jaroszewice Rychwalskie,
2) wybudowano trzy punkty świetlne w sołectwie Kuchary Kościelne,
3) wybudowano część linii oświetleniowej z trzema punktami świetlnymi w sołectwie Święcia,
4) wybudowano część linii oświetleniowej w sołectwie Gliny,
5) zamontowano dwa punkty świetlne w sołectwie Rozalin.

11.4. Komunikacja

Gmina Rychwał w 2021 r. zleciła Przedsiębiorstwu Komunikacji Samochodowej w Koninie S.A. realizacje usługi przewozowej w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o charakterze użyteczności publicznej z dofinansowaniem od Wojewody oraz dowozu uczniów do placówek oświatowych.
Na połączeniach obsługiwanych przez PKS Konin w 2021 r. obowiązywały dla mieszkańców Gminy Rychwał promocyjne ceny biletów miesięcznych i jednorazowych.

Środki przeznaczone w 2020 r. na transport publiczny wynosiły łącznie 800.478,42 zł z czego dopłata wynosiła 608.698 zł a ze środków budżetu gminy wydatkowano 191.780,42 zł.

12. Ochrona środowiska naturalnego

12.1. Oczyszczanie gminy

Gmina utrzymuje 114 km dróg gminnych, w tym 6,5 km dróg na terenie miasta Rychwał.
Utrzymanie dróg, ulic i placów w okresie letnim polega na:

- oczyszczaniu ulic, chodników i palców;
- koszeniu poboczy, pasów zieleni i rowów przy drogach wraz z ich zbieraniem;
- zbieraniu i wywozie odpadów zgromadzonych w koszach ulicznych;
- malowaniu i konserwowaniu ławek ustawionych przy chodnikach;
- oczyszczaniu wpustów ulicznych w ramach bieżących potrzeb;
- malowaniu przystanków.

Zakres prac wykonywanych w okresie zimowym:

- odśnieżaniu ulic oraz podległych chodników i placów;
- zwalczaniu gołoledzi, lodowicy, śliskości pośniegowej;
- opróżnianiu koszy ulicznych;
- utrzymaniu w czystości uli, chodników i placów przypadku występowania korzystnych warunków atmosferycznych.

12.2. Utrzymanie zieleni

Tereny zieleni miejskiej zajmują powierzchnię 3,53 ha, w tym:

- Park Miejski - 1,01 ha
- Skwery - 1,24 ha
- Trawniki – 1,88 ha

Prace związane z utrzymaniem terenów zieleni miejskiej wykonywane były poprzez:

- koszenie trawy;
- utrzymanie klombów i rabat;
- dokonywaniu nasadzeń kwiatów w donicach,

- dokonywaniu nasadzeń kwiatów i krzewów na klombach,
- pielęgnację krzewów na klombach i pielęgnację żywopłotów,
- utrzymanie ławek i koszy parkowych w estetycznym wyglądzie.

Drzewostan w Parku Miejskim wymaga podjęcia zabiegów pielęgnacyjnych i konserwacyjnych.

12.3 Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami i ochrony środowiska

12.3.1. Gospodarka odpadami komunalnymi

Utworzenie i obsługa systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy to obowiązek wynikający z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W ramach tego systemu gmina prowadzi działania związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych na terenie gminy (zawarta jest umowa na ww. usługę z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o.) oraz firma ta prowadzi Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Żurawin w Rychwale.

Właściciele nieruchomości zobowiązani są do wyposażenie nieruchomości w pojemniki na odpady zmieszane, zaś gmina zapewnia worki do selektywnego zbierania odpadów komunalnych (na papier, szkło, tworzywa sztuczne i metale oraz na bioodpady) oraz pojemnik na popiół z palenisk domowych. Dwa razy w roku w ramach systemu odbierane są z nieruchomości odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

W gminie Rychwał w 2021 r. opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi była naliczana od liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość i wynosiła:

- 16,50 zł za osobę na miesiąc – opłata dla wszystkich mieszkańców wypełniających ustawowy obowiązek segregacji odpadów
- 33,00 zł za osobę na miesiąc – opłata podwyższona w przypadku nie wypełniania ustawowego obowiązku oddawania odpadów w sposób selektywny.

Od 1 września 2020 r. zgodnie z podjętą uchwałą nr XIX/146/20 z dnia 20 maja 2020 r. przez Radę Miejska w Rychwale zostało ustalone zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, w wysokości 1,00 zł od osoby miesięcznie.

Jednym z głównych celów systemu jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych związanych z osiągnięciem odpowiednich poziomów odzysku poszczególnych frakcji

odpadów. Po sporządzeniu sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2021 r. obliczono:

1) osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych 28,87 % (wymagany poziom dla 2021 r. to, co najmniej 20%);
2) poziom składowania odpadów komunalnych 11,64 %;
3) osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych 84,06 %;
4) osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania 0 %.

Podejmowane są działania edukacyjno – informacyjne, a także kontrolne, mające na celu zmobilizowanie mieszkańców do lepszej, dokładniejszej segregacji odpadów. Należy także podjąć działania zmierzające do przekazania zebranych od mieszkańców odpadów segregowanych do firm, które w większym stopniu prowadzą odzysk i recykling tych odpadów.

Na podstawie sprawozdań złożonych przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmiot prowadzący punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz innych dostępnych danych stwierdza się, że z terenu gminy Rychwał w 2021 r. odebrano następujące ilości odpadów komunalnych:

Lp.	**Kod odebranych odpadów komunalnych**	**Rodzaj odpadu**	**Masa odpadów komunalnych odebranych w 2021 roku [Mg]**
1.	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1408,660
2.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	3,960
3.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	7,000
4.	15 01 07	Opakowania ze szkła	210,920
5.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	199,160
6.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,400
7.	20 01 01	Papier i tektura	4,520
8.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	99,540
9.	20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach (popiół)	451,620

10.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	299,360
11.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	17,920
Razem			**2 703,060**

Powyższe zestawienie odpadów stanowi sumę odpadów odebranych z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych na terenie gminy Rychwał.

Odpady przyjęte w PSZOK-u i przekazane do zagospodarowania w 2021 r. to:

Lp.	**Kod odebranych odpadów komunalnych**	**Rodzaj odpadu**	**Masa odpadów komunalnych przyjętych i przekazanych do zagospodarowania w PSZOK–u w 2021 roku [Mg]**
1.	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	9,400
2.	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	5,670
3.	16 01 03	Zużyte opony	3,800
4.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	123,690
5.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	0,300
6.	15 01 07	Opakowania ze szkła	2,860
7.	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0150
Razem			**145,735**

Odpady przyjęte w PSZOK-u w 2021 r. i zmagazynowane na terenie PSZOK-u to:

Lp.	**Kod odebranych odpadów komunalnych**	**Rodzaj odpadu**	**Masa odpadów komunalnych przyjętych i przekazanych do zagospodarowania w PSZOK–u w 2021 roku [Mg]**
1.	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	16,000
2.	20 01 39	Tworzywa sztuczne	1,000
3.	15 01 07	Opakowania ze szkła	0,800
4.	20 01 01	Papier i tektura	0,400
5.	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	1,000
Razem			**19,200**

Odpady zebrane przez firmę Konger Recykling Polska przekazane do zagospodarowania i zmagazynowane w 2021 r. to:

Lp.	Kod odebranych odpadów komunalnych	Rodzaj odpadu	Masa odpadów komunalnych zebranych w 2021 roku [Mg]	Masa odpadów komunalnych przekazanych do zagospodarowania w 2021 roku [Mg]	Masa odpadów komunalnych zmagazynowanych w 2021 roku [Mg]
1.	15 01 04	Opakowania z metali	6,9445	6,7020	0,2425
2.	17 04 01	Miedź, brąz, mosiądz	6,9320	1,9940	4,9380
3.	17 04 02	Aluminium	12,0583	5,9570	6,1013
4.	17 04 03	Ołów	0,2569	0	0,2569
5.	17 04 05	Żelazo i stal	987,2798	838,1956	149,0842
6.	17 04 04	Cynk	0,0880	0	0,0880
Razem			**1013,5595**	**852,8486**	**160,7109**

12.3.2. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Na terenie gminy Rychwał obowiązuje Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Rychwał przyjęty Uchwałą nr XVII/113/16 Rady Miejskiej w Rychwale z dnia 9 marca 2016 r.

12.3.3 Usuwanie azbestu z dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych

Usuwanie azbestu w 2021 r. z dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych z terenu gminy Rychwał odbywało się w ramach realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu konińskiego – kontynuacja". Właściciele nieruchomości zgłaszają do Starostwa Powiatowego w Koninie potrzebę usunięcia azbestu z nieruchomości w dwóch wariantach: obejmującą demontaż pokrycia dachowego, transport i unieszkodliwienie azbestu lub obejmującą jedynie transport i unieszkodliwienie azbestu.
W 2021 r. z terenu gminy Rychwał odebrano i unieszkodliwiono 82.030 kg azbestu (płyt azbestowo – cementowych stosowanych w budownictwie).

12.3.4. Place zabaw

Na terenie gminy jest 18 placów zabaw zlokalizowanych w Rychwale: przy ul. Tuliszkowskiej, ul. Wiśniowej, pl. W. Jedyńskiego, ul. Przedszkolnej, ul. Żurawin, ul. Sportowej (2 place zabaw) oraz w sołectwach Biała Panieńska, Siąszyce, Grabowa, Grochowy, Jaroszewice Grodzieckie, Kuchary Borowe, Dąbroszyn, Broniki, Kuchary Kościelne, Święcia, Rozalin. Przy ul. Żurawin plac zabaw oraz urządzenia siłowni zewnętrznych tworzą Otwartą Strefę Aktywności. Przy hali widowiskowo – sportowej zlokalizowany jest również skatepark z trzema urządzeniami do treningu.
Co roku gmina przeprowadza na wszystkich placach zabaw kontrole bezpieczeństwa użytkowania. Nad placami opiekę sprawuje Spółdzielnia Socjalna Poryw. Utrzymanie placów zabaw polega na dbaniu o czystość: m. in. koszenie trawy, zbieraniu nieczystości, sprawdzaniu stanu technicznego urządzeń zabawowych itp.

12.3.5. Ochrona zwierząt

Zadaniem własnym gminy jest między innymi zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom, co realizowane jest przez Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Koninie, które prowadzi Schronisko dla bezdomnych zwierząt w Koninie.
W 2021 r. oddano do schroniska 23 psy.

12.3.6. Bezpieczeństwo powodziowe – konserwacja rowów melioracyjnych

W celu ochrony przeciwpowodziowej i strat w produkcji rolnej na terenie gminy Rychwał działa Gminna Spółka Wodna Rychwał. W 2021 r. Gmina Rychwał przekazała dotację na rzecz Gminnej Spółki Wodnej w wysokości 5.000 zł na wykonanie prac melioracyjnych polegających na odmulaniu koparko – odmularką rowów melioracyjnych wraz z wykoszeniem rowu i rozplantowaniem urobku po koparce w miejscowości Biała Panieńska i Złotkowy.

13. Gospodarka nieruchomościami

13.1. Sprzedaż, oddanie w użytkowanie wieczyste

Gmina Rychwał w 2021 r. nie sprzedała ze swojego zasobu żadnej nieruchomości.
Powierzchnia terenów będących w użytkowaniu wieczystym wchodzących w skład mienia komunalnego gminy Rychwał w 2021 r. nie uległa zmianie i wynosi łącznie 0,5503 ha.
W 2021 r. Gmina Rychwał nie oddała żadnej nowej nieruchomości w użytkowanie wieczyste.
Gmina Rychwał uzyskała jednak dochód w wysokości 2.618,46 zł ze sprzedaży prawa użytkowania wieczystego, które nastąpiło z mocy prawa w 2019 r., za przekształcenie na własność nieruchomości zabudowanej na cele mieszkaniowe.
Z tytułu opłat za korzystanie z gruntów gminnych będących w użytkowaniu wieczystym gruntów uzyskano wpływy w wysokości: 6.552,99 zł.

13.2. Przekształcenie użytkowania wieczystego na prawo własności

W 2021 r. nie przekształcono ani jednej nieruchomości z użytkowania wieczystego w prawo własności, dlatego nie osiągnięto dochodu z tego tytułu.

13.3. Dzierżawa gruntów i budynków oraz majątku oddanego w administrowanie

W 2021 r. Gmina Rychwał nie przeznaczała nowych nieruchomości do wydzierżawienia.
Z tytułu umów dzierżawy gruntów i budynków gminnych zawartych w poprzednich latach uzyskano dochód w wysokości 101.017,34 zł. Ponadto z tytułu najmu i dzierżaw majątku oddanego w administrowanie jednostkom gminnym, to jest PGKiM Sp. z o.o. oraz szkołom gmina osiągnęła dochód w wysokości: 115.571,04 zł.

13.4. Ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości gminnej

W 2021 r. Gmina Rychwał nie uzyskała dochodu z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomościach gminnych.

13.5. Użytkowanie sieci i urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych

Z tytułu opłat za użytkowanie przez PGKiM Sp. z o.o. sieci i urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych w 2021 r. Gmina osiągnęła dochód w wysokości 12.723,76 zł netto.

13.6. Użyczenie nieruchomości gminnych

W 2021 r. Gmina Rychwał nieodpłatnie użyczyła lokal o powierzchni 30 m^2 w budynku Miejsko Gminnej Biblioteki Publicznej ul. Tuliszkowska 1, 62-570 Rychwał, na okres 1 roku na potrzeby świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej.

13.7. Zakup i nabycie nieruchomości do zasobu gminnego

W 2021 r. Gmina Rychwał nabyła nieodpłatnie do zasobu gruntów gminnych nieruchomości o łącznej powierzchni 3,5400 ha i wartości 163.600 zł. Nabycie dotyczyło przejęcia nieruchomości rolnych od Skarbu Państwa w drodze komunalizacji.

13.8. Udziały w spółkach

Gmina Rychwał w 2021 r. posiadała udziały w następujących spółkach:

- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Rychwale Sp. z o.o. na kwotę: 1.187.000 zł.,
- Oświetlenie Uliczne i Drogowe Sp. z o.o. ul Wrocławska 71a, 62-800 Kalisz na kwotę: 793.000 zł.,
- Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. z siedzibą w Koninie na kwotę: 5.000 zł.,
- Spółdzielnia Socjalna PORYW w Rychwale, wkład na kwotę 10.000 zł.,
- Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. z siedzibą w Koninie na kwotę: 10.000 zł.

Łączna wartość posiadanych udziałów to: 2.005.000 zł.

13.9. Zagospodarowanie przestrzenne.

Uchwałą nr XXXVIII/276/21 Rady Miejskiej w Rychwale z dnia 30 grudnia 2021 r., został zatwierdzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał w zakresie wybranych terenów – Etap XVI.
Uchwała nr XXXIII/241/21 Rady Miejskiej w Rychwale z dnia 12 sierpnia 2021 r. zostało uchwalone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Rychwał.

13.10. Mieszkalnictwo

Mieszkaniowy zasób Gminy Rychwał w 2021 roku nie uległ zmianom i stanowi 13 komunalnych lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni 588 m2 z czego 8 lokali znajduje się na terenie miasta a 5 lokali na terenie wiejskim. Wszystkie lokale znajdują się w budynkach w których gmina jest jedynym właścicielem. Gmina nie posiada w swoim zasobie lokali socjalnych.

14. Funkcjonowanie gminnych jednostek organizacyjnych.

14.1. Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Rychwale.

Oprócz wspomnianych placówek oświatowych i Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na terenie Gminy Rychwał działa Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Rychwale.
Biblioteka dzierżawi od Gminy Halę Widowiskowo – Sportową, w której znajduje się Kino. Łącznie zatrudnienie wynosi 8 osób.
Biblioteka w swoich zasobach bazy lokalowej posiada czytelnie, wypożyczalnię, pomieszczenie administracyjne, zaplecze sanitarne i socjalne oraz salę komputerową z dostępem do Internetu szerokopasmowego – 9 komputerów.
Biblioteka Publiczna stara się zapewnić możliwie pełny dostęp do książek wszystkim mieszkańcom gminy.
Na dzień 31.12.2021 Biblioteka dysponowała zbiorami wynoszącymi **16.549** woluminów, których struktura przedstawiała się następująco:
– literatura piękna dla dzieci i młodzieży – 3.680 woluminy (22,3 % ogółu zbiorów),

– literatura piękna dla dorosłych – 7.399 woluminy (44,7 % ogółu zbiorów),

– literatura niebeletrystyczna – 5.470 woluminy (33,0 % ogółu zbiorów).

Liczba woluminów na 100 mieszkańców 201,96 szt.

W roku ubiegłym z biblioteki korzystało 761 zarejestrowanych czytelników, co stanowi 9,3 % ogółu mieszkańców gminy. Struktura czytelników zarejestrowanych w bibliotece w rozbiciu według wieku i zajęcia kształtowały się następująco:

0-5 lat	6-12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-24 lat	25-44 lat	45-60 lat	pow.60 lat
9	89	55	57	94	240	149	68

Struktura czytelników wg zajęcia:

Osoby uczące się	Osoby pracujące	Pozostali
272	308	181

Czytelnicy zarejestrowani w bibliotece wypożyczyli w roku ubiegłym ogółem **30.639** książek.

Lit. dla dzieci i młodzieży	Lit. dla dorosłych	Lit. niebeletrystyczna
6 467	20 048	4 124

Biblioteka bierze udział w przedsięwzięciach promujących czytelnictwo o zasięgu ogólnopolskim jak Narodowe Czytanie, Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom, Noc w Bibliotece, Mała Książka – Wielki Człowiek. W czytelni biblioteki odbywają się spotkania autorskie, spektakle teatralne dla dzieci, lekcje biblioteczne, itp.

14.2. Hala Widowiskowo – Sportowa w Rychwale

Hala Widowiskowo – Sportowa to wielofunkcyjny obiekt pełniący funkcję kulturalno – rozrywkową. Hala jest przystosowana do organizacji dużych imprez sportowych, koncertów, czy konferencji. Wyposażenie obiektu pozwala na organizację imprez z dostępem dla publiczności (około 150 miejsc siedzących) oraz z profesjonalnym nagłośnieniem.

Pełnowymiarowe boisko sportowe dostosowane jest do prowadzenia zajęć z różnych dyscyplin sportowych: futsal, piłka siatkowa, piłka koszykowa, tenis ziemny itp. Ponadto obiekt można

dostosować do celów innych niż sportowe poprzez rozłożenie wykładzin, oraz krzeseł biurowych.

Z dostępu do boiska oraz zaplecza korzysta kluba LKS Zjednoczeni Rychwał. Treningi piłki nożnej odbywają tutaj grupy dziecięce, młodzieżowe, seniorskie oraz oldboy. Ponadto trenują również sekcja piłki siatkowej oldboy oraz sekcja dziewcząt.

Oprócz klubu z ofert hali korzysta cyklicznie 12 grup indywidualnych, którzy trenują 17 razy w tygodniu. W godzinach dopołudniowych obiekt użytkują placówki oświatowe.

Na terenie hali znajduje się również kręgielnia wyposażona w dwa tory. Kręgielnia jest miejscem spotkań rodzinnych i rozrywkowych. Ponadto doskonałym uzupełnieniem oferty jest działające od 3 lat Kino za Rogiem.

Z powodu pandemii w 2020 roku branża kulturalna oraz sportowa przez dużą część rok była ograniczona. Z tej racji obiekt był częściowo zamknięty i tak w Kinie za Rogiem w Rychwale wyświetlono 179 seansów filmowych. W porównaniu z ubiegłymi latami liczba ta spadła o ponad 50 %. Przez ponad 5 miesięcy kino było całkowicie zamknięte. Przez część roku seanse odbywały się w reżimie sanitarnym z ograniczeniem liczby widzów do 50 % oraz 25 % miejsc na widowni. Liczba widzów w 2020 wyniosła nieco ponad 1800 osób.

Pomimo to obiekt cieszy się dużym zainteresowaniem. Różnorodna oferta sprawia, że jest to doskonałe miejsce by spędzić miło czas w kameralnym i bezpiecznym otoczeniu. Obiekt jest czynny siedem dni w tygodniu w godzinach od 7:30 do 22:00.

14.3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rozalinie (ŚDS)

Środowiskowy Dom Samopomocy w Rozalinie realizuje na terenie Gminy Rychwał, zadania statutowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej, przepisów wykonawczych wydanych na podstawie ustawy, innych aktów prawa oraz rozporządzeń, zarządzeń, pełnomocnictw i upoważnień Burmistrza Rychwała

Środowiskowy Dom Samopomocy w Rozalinie oddano do użytku 16 grudnia 2019 roku. ŚDS jest ośrodkiem wsparcia dziennego Typu D powołanym przez Gminę Rychwał przeznaczonym dla 30 osób niepełnosprawnych ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi. ŚDS działa w godzinach od 8.30 do 16.30 codziennie od poniedziałku do piątku przez 8 godzin dziennie.

Do ŚDS w Rozalinie w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez MGOPS- CUS w Rychwale skierowano 32 osoby.

Dom jest jednostką budżetową Gminy Rychwał, finansowaną z budżetu Wojewody Wielkopolskiego. Na bieżącą działalność ŚDS dostaje dotację z WUW w Poznaniu po przekazaniu comiesięcznych sprawozdań z ilości osób niepełnosprawnych uczestniczących w zajęciach .

Dom ma zasięg lokalny. Uczestnikami Domu mogą być mieszkańcy gminy i miasta Rychwał oraz mieszkańcy sąsiednich gmin.

Obecnie do Środowiskowego Domu Samopomocy w Rozalinie uczęszcza 27 Uczestników:

- z gminy i miasta Rychwał 13 osób niepełnosprawnych,
- z gminy i miasta Tuliszków 11 osób niepełnosprawnych,
- z gminy Grodziec 3 osoby niepełnosprawne,
- z gminy Kazimierz Biskupi 1 osoba niepełnosprawna.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Rozalinie zatrudnionych jest:
7 terapeutów zajęciowych, 1 opiekun, 1 kierownik i 1 główna księgowa na 1/8 etatu. Uczestnicy na zajęcia dojeżdżają środkiem transportu:
– autobusem PKS/ osoby z gminy Rychwał/,
- busem, osoby z gminy Tuliszków,
- własnym transportem osoby z gminy Grodziec,
- transportem gminy Kazimierz Biskupi 1 osoba.
W ramach Domu funkcjonują następujące pracownie
1/ plastyczno-rękodzielnicza,
2/ kulinarna,
3/ komputerowa,
4/ ogrodniczo- porządkowa,
5/ teatralna,
6/ terapii ruchowej,
7/ rewalidacyjna.
W domu znajduje się również sala rekreacyjna, pokój wyciszeń, pokój kierownika/głównej księgowej, toalety, łazienka.
W ostatnim roku działalności ŚDS w Rozalinie wystąpił z wnioskiem o przyznanie osoby na staż, którą otrzymał z PUP w Koninie na okres 3 miesięcy.
Ponadto również wystąpił do PUP w Koninie o przyznanie środków finansowych z Krajowego Funduszu Szkoleń na szkolenia dla pracowników i zrealizował szkolenia dla 9 pracowników na kwotę 4.110 zł.
ŚDS złożył również wniosek do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i otrzymał z programu w MODULE IV „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi„
i otrzymał na realizację zadań 97.190 zł. Z otrzymanych środków ŚDS w Rozalinie zakupił do pracowni terapeutycznych: zestaw interaktywny, telewizor, wieżę, mikrofony, słuchawki, głośniki, chusty animacyjne, rower stacjonarny, zestawy sensoryczne, organy, maty masujące.
Ponadto na terenie ŚDS zrobiono ścieżkę sensoryczną, zamontowano huśtawki, stepper- twister, kołowrotki nożne z ławeczką do ćwiczeń na świeżym powietrzu. Uczestnicy ŚDS w ramach programu przez pół roku korzystali z usług logopedy i psychologa.
Z usług psychologa skorzystali również rodzice i opiekunowie prawni Uczestników. ŚDS w Rozalinie z pozyskanych środków zorganizował także dwie wycieczki jednodniowe do ZOO i do Wioski Indiańskiej.

ŚDS w Rozalinie zakupił w ramach programu trzy trójkołowe rowery do jazdy na świeżym powietrzu. Zorganizował w ramach środków z programu piknik rodzinny na terenie ŚDS. Za środki pozyskane od sponsorów zakupiono paczki dla uczestników na Święta, zamontowano kołowrotek ręczny oraz zakupił namiot na różne okolicznościowe imprezy organizowane przez ŚDS.

Środowiskowy Dom Samopomocy pragnie rozszerzyć swoje usługi o usługi dla osób wykazujących inne zaburzenia psychiczne czyli Gmina Rychwał wystąpiła do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wydziału Polityki Społecznej w Poznaniu o pozwolenie na utworzenie Typu C dla 5 osób oprócz istniejącego ŚDS Typu D dla 30 osób i poszerzenie usług dla 3 osób w ŚDS typ D.

Spis treści

1. Zarządzanie gminą……str.3
1.1. Władze miasta……..……str.3
1.2. Rada Miejska w Rychwale…….…..str.4
1.3. Sprawozdanie z realizacji uchwał Rady Miejskiej w Rychwale w 2021 r……..str.6
1.4. Zestawienie dokumentów programowych Gminy Rychwał ……str.7
1.5. Zestawienie wydanych przez pracowników Urzędu Gminy i Miasta w Rychwale decyzji, zaświadczeń oraz innych dokumentów w 2021 r……..str.9
1.6. Przyjęcia interesantów przez Burmistrza Rychwała ……...str.9
1.7. Statystyki Urzędu Stanu Cywilnego……str.9
1.8. Demografia……..str.10
2. Oświata i wychowanie…….str.11
2.1. Baza lokalowa placówek oświatowych……...str.13
2.2. Uczniowie w placówkach oświatowych……..str.14
2.3. Finansowanie gminnej oświaty……str.16
2.4. Nagrody i stypendia…….str.18
2.4.1. Nagrody……str.18
2.4.2. Stypendia szkolne i zasiłki szkolne……..str.18
3. Promocja, kultura, sport i rekreacja……..str.18
3.1. Wydarzenia kulturalne…….str.18
3.2. Sport…….str.31
4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi……..str.31
5. Pomoc społeczna ……..str.35
6. Ochrona zdrowia……...……...str.44
7. Pomoc publiczna……...str.45
7.1. Pomoc publiczna dla przedsiębiorców polega w szczególności na odroczeniu terminu płatności podatku lub rozłożeniu jego płatności na raty, umorzeniu zaległości podatkowych w całości lub części……..str.45
7.2. Pomoc publiczna dla rolników……str.45
7.3. Dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników ……...str.45
8. Bezpieczeństwo publiczne……...str.46
8.1. Staż pożarna……str.46

8.2. Zarządzanie kryzysowe……...str.48
8.3. Policja……..str.49
9. Lokalny rynek pracy……...…….str.50
10. Inwestycje……...…….str.51
11. Infrastruktura drogowa…….str.56
11.1. Drogi……str.56
11.2. Wodociągi i kanalizacja……...str.57
11.3. Oświetlenie ulic, placów i dróg……str.58
11.4. Komunikacja……str.58
12. Ochrona środowiska naturalnego…….str.59
12.1. Oczyszczanie gminy……str.59
12.2. Utrzymanie zieleni……...str.59
12.3. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami i ochrony środowiska……....str.60
12.3.1 Gospodarka odpadami komunalnymi……...str.60
12.3.2 Plan gospodarki niskoemisyjnej……...…str.63
12.3.3 Usuwanie azbestu z dachów budynków mieszkalnych i gospodarczych…….str.63
12.3.4 Place zabaw……..str.64
12.3.5 Ochrona zwierząt…….str.64
12.3.6 Bezpieczeństwo powodziowe – konserwacja rowów melioracyjnych……str.64
13. Gospodarka nieruchomościami……str.65
13.1. Sprzedaż, oddanie w użytkowanie wieczyste……..str.65
13.2. Przekształcenie użytkowania wieczystego na prawo własności……..str.65
13.3. Dzierżawa gruntów i budynków oraz majątku oddanego w administrowanie…....str.65
13.4. Ustanowienie służebności przesyłu na nieruchomości gminnej……..str.65
13.5. Użytkowanie sieci i urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych……str.66
13.6. Użyczenie nieruchomości gminnych ……...str.66
13.7. Zakup i nabycie nieruchomości do zasobu gminnego…….str.66
13.8. Udziały w spółkach……..str.66
13.9. Zagospodarowanie przestrzenne……..str.67
13.10. Mieszkalnictwo……str.67
14. Funkcjonowanie gminnych jednostek organizacyjnych……..str.67
14.1. Miejsko – Gminna Biblioteka Publiczna w Rychwale……..……..str.67
14.2. Hala Widowiskowo – Sportowa w Rychwale…….str.68
14.3. Środowiskowy Dom Samopomocy w Rozalinie (ŚDS)……..str.69